

Začetek pogajanj o novem socialnem sporazumu

Brane Mišič

Ekonomsko-socialni svet je ta torek prvič razpravljal o sklenitvi novega socialnega sporazuma, ki naj bi veljal do konca leta 2000. Kot nam je povedal **Brane Mišič**, socialni partnerji dokaj enotno menijo, da je sporazum potreben in zanje koristen. O vsebini posameznih delov socialnega sporazuma pa imajo zaenkrat še dokaj različne poglede, ki jih bo treba med pogajanja, ta naj bi bila vsako sredo, zbližati. Ker bodo pogajanja za javnost odprta, bomo o dosežkih lahko poročali vsak teden.

Brane Mišič je na torkovi seji izpostavil ključne cilje, za katere si bodo prizadevali Svobodni sindikati. Najprej – takojšnjo ratifikacijo Evropske socialne listine, saj mora vsa naša zakonodaja, tudi novonastajajoča, upoštevati zahteve EU, v katero se želimo vključiti.

Ministrstvo za delo naj bi pripravilo nov predlog reforme pokojninskega sistema, ki naj bi izboljšal sedanjo ureditev (medgeneracijsko solidarnost, dokladni sistem) in ne bo uvajal novih stebrov. Pri uvedbi davka na dodano vrednost bo ZSSS zahtevala oprostitev dohodnine za najslabše plačane in takšno usklajevanje plač, da bi vsi prejeli enak draginjski dodatek. Gre torej za skrb za najslabše plačane, ki jih bo novi davek najbolj prizadel, in tudi za zmanjšanje razlik v plačah.

Povečanje minimalnih plač

Ministrstvo za delo bo moralo v prihodnjih dneh objaviti podatek o rasti domačega bruto proizvoda v lanskem letu; po Mišičevi oceni je bila rast 3,8-odstotna. To pomeni, da bodo ne glede na eskalacijo minimalne plače večje za 3,8 odstotka.

Začetek pogovorov o novem socialnem sporazumu je dokaj spodbuden. Če bo tako tudi na pogajanjih, bo listina verjetno usklajena že pred dopusti. Seveda pa bo podpis odvisen zlasti od tega, koliko bodo posamezni partnerji dosegli zastavljene cilje. Lani je podoben sporazum ostal v zraku, saj delodajalci z vlado niso našli skupnega jezika.

F. K.

Prihodnji teden

Priloga Nove Delavske enotnosti
- Predlogi listin 3.
kongresa SKEI

Jernej Jeršan: »SDGD bo po programsko-volilni skupščini še močnejši«

Sindikato delavcev gradbenih dejavnosti Slovenije (SDGD) bo prihodnji četrtek imel programsko-volilno skupščino. O tem, kaj so dosegli v preteklem obdobju, kakšni so načrti in kdo naj bi SDGD vodil v novem obdobju, smo se pogovarjali s sekretarjem tega sindikata, ki skupaj s predsednikom kandidira tudi za novi mandat. **stran 3**

Premije za prostovoljno zdravstveno zavarovanje je bilo treba povečati, piše Franci Klepej **stran 5**

Anton Rozman: »Dobri, a obsojeni na propad«

Poročilo s posveta državnega sveta o reševanju problemov tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije **stran 7**

V programe aktivne zaposlovalne politike bo ministrstvo za delo vključilo skoraj toliko ljudi, kot imamo brezposelnih **stran 10**

Se država odziva le na dovolj velike pritiske?

Več kot 1000 voznikov tovornjakov je ta ponedeljek pokazalo, da je fizični pritisk tisto, kar pri naši vladi najbolj zaleže. Drugače si namreč ne moremo razlagati tega, da sta si kar dva ministra vzela čas za pogovor s predstavniki protestnikov, medtem ko je vlada v Bovcu odločala o obnovi Posočja. Za nas v sindikatu je bilo poučno tudi to, da vozniki tovornjakov sploh niso imeli dovoljenja za svoje akcije po vpadnicah in ulicah glavnega mesta.

Zahteve poklicnih voznikov tovornjakov in avtobusov v večjih podjetjih, ki so organizirani v naš sindikat – Sindikat prometa in zvez Slovenije – smo že nekajkrat posredovali v pisarne pristojnih vladnih institucij. Najprej gre za ločeno vodenje kazenskih točk glede na kategorijo vozniškega dovoljenja. V ekonomsko-socialnem svetu smo opozarjali na finančno nedisciplino. Rekli so nam, da bo več reda po uveljavitvi zakona o izvršbi in zavarovanju, ki je že v tretjem branju. Ob sprejetju uredbe o novi višini letnih povračil za uporabo cest smo zahtevali ponovno uveljavitev popustov. Probleme nepravilne delitve dovolilnic za tujino je država v veliki meri uredila prav zaradi pritiskov našega sindikata.

Glede na vse to bi lahko ponedeljkov kaos v Ljubljani ocenili kot podporo zasebnih avtoprevoznikov našim zahtevam. Iskreno nam je žal, da nas niso povabili k sodelovanju. Tudi zasebni vozniki bi se lahko spomnili zlasti na voznike avtobusov, ki imajo enake probleme. Zaradi novega zakona so ogroženi tudi vozniki redni, s tem pa tudi možnosti opravljanja dela.

Želimo opozoriti tudi na zastoj pri sklepanju kolektivne pogodbe za prevoznike blaga, saj zaradi delodajalcev že tri mesece čakamo na nadaljevanje pogajanj. Prav ta pogodba bi morala za vse zaposlene v tej dejavnosti

Pred vladno palačo so bile le državne zastave.

urediti enake možnosti. Tudi zasebni lastniki tovornjakov namreč zaposlujejo voznike, katerih pravice bi po našem mnenju morala urejati kolektivna pogodba. Naj dodamo, da smo zasebne lastnike tovornih vozil in pri njih zaposlene javno pozivali, naj se nam pridružijo tako decembra, ko smo imeli velik shod pred vlado, kot 28. marca, ko smo demonstrirali na Trgu republike.

Ne glede na to, kdo je kdaj kaj organiziral, bodo štetli le rezultati. Upamo, da po dogodkih ta ponedeljek problemov ne bodo reševali le v korist privilegirancev, kot je v zadnjem času pri nas praksa, temveč bo vlada problematiko reševala celovito.

V sindikatih se zavedamo, kaj je naša naloga. Naše pobude in zahteve so že pri tistih, ki so pristojni za njihovo reševanje. Če ne bo odziva, bomo pač tudi mi morali uporabiti posebne in izjemne metode pritiska. Da je tudi tako prav, smo razbrali tudi iz besed našega ministra Antona Bergauerja.

*Cvetka Gliha,
sekretarka Sindikata prometa in zvez Slovenije*

Policija je preprečila le popolno blokado Ljubljane, kaj več pa ji očitno ni bilo ukazano.

Odprto pismo ministru za pravosodje Republike Slovenije

Dne 5. 4. 1998 sem svečano prisegel kot sodnik porotnik na Okrožnem sodišču v Ljubljani.

Z današnjim dnevom vam posredujem javni prekljic te dane zaprisege in se odrekam te častne ter odgovorne funkcije sodnika porotnika pri Okrožnem sodišču v Ljubljani. S tem dejanjem izražam uradni javni protest

in nezadovoljstvo iz spodaj navedenih razlogov:

Ne želim in ne morem sodelovati ter delovati v institucijah, kjer so na nekaterih vodilnih funkcijah nekateri člani nekdanjih kolaboracionističnih sil na naših tleh.

S svojim protestom izražam tudi ogorčenje nad nekaterimi posamezniki ali skupinami, ki čedalje pogosteje blatijo in črniijo posameznike, skupine in celotne pridobitve ter vrednote narodnoosvobodilne borbe v Sloveniji med drugo svetovno vojno in pridobljene pravice in vrednote povojne socialistične, socialne ter pravne varnosti in slovenske državnosti.

Moj protest je izražen tudi proti tistim posameznikom, kateri niso sposobni in pripravljeni ter tudi niso zmožni zagotoviti osnov in določil o pravni ter socialni državi in ne zagotoviti osnovnih državljskih ter

drugih pravic državljanov iz naše ustave.

Moj protest s tem dejanjem je usmerjen tudi proti nerazumni počasnosti dela rednih in delovno socialnih sodišč.

Protest s tem dejanjem je usmerjen tudi zoper nesklicevanje glavnih obravnav, ki sem jih vložil na socialnem in delovnem sodišču v Ljubljani zoper delodajalca podjetja PAP Intel d. d. Ljubljana.

Protest je uperjen proti neresnemu in tudi neodgovornemu pristopu državnih organov, posameznih ministrstev, inspekcij, služb, zoper samovoljno ravnanje direktorja Papa Intela d. d. Marka Bratine in nedejavnost zgoraj navedenih v zvezi z dogodki v tej delniški družbi v mesecih februarju, marcu, aprilu in maju letos.

No, navsezadnje pa velja ta protest vsem tistim posameznikom in skupinam, ki znajo brskati po zgodovi-

ni in preteklosti, ne znajo, ne morejo ali pa nočejo zagotoviti dostojnega življenja danes in lepšega jutrišnjega dne.

Vsekakor bi bilo osnov za moj protest še več in veliko več.

Upam in pričakujem, da boste vsi prejemniki tega odprtega pisma pripomogli in si prizadevali, da me boste s svojimi nadaljnjimi dejanji in postopki prepričali, da sem se v svoji odločitvi zmotil in da se bo večji del očitanih nepravilnosti odpravil tako v moje kot tudi naše zadovoljstvo in veselje.

Kljub pričakovanju, da bo ta želja uresničena, pa je moj odstop s te funkcije dokončen in nepreklicen.

Smrt fašizmu! Svoboda narodu!

Janez Zadnikar

P. p. s.: "Slovenija je demokratična republika."

S. p. s.: "Slovenija je pravna in socialna država."

“Po programsko-volilni skupščini bomo močnejši”

in **Jure Alač** iz Pomgrada Murska Sobota. Za sekretarja je evidentiran dosedanji sekretar **Jernej Jeršan**. Evidentirani za nosilne funkcije v SDGD so dobili skoraj stoo odstotno podporo v vseh okoljih. Pri evidentiranju so se ravnali po statutu SDGD in sprejetih smernicah ter kriterijih za opravljanje posameznih funkcij. V novem izvršnem odboru republiškega odbora bodo predsednik, podpredsednik, sekretar in predsedniki območnih odborov SDGD.

Na vprašanje, kako v sindikatu

je bilo kar 70.000. Število članov se je najbolj zmanjšalo prva leta po spremembi ureditve in osamosvojitvi, ko so številna podjetja šla v stečaj, skoraj vsa pa so tudi množično odpuščala. Nekaj podrobnosti, naprimer status, pravice in dolžnosti začasno brezposelnih in posameznih članov, moramo še urediti. Pri tem smo pred drugimi sindikati iz sestave ZSSS v prednosti. Članarino zbiramo prek Delavske hranilnice. Denar zadošča za financiranje normalnega delovanja, rezerve za posebne sklade pa mora-

o pripravah na kongres ZSSS. SDGD je po njegovih besedah del Zveze, v kateri so interesi posameznih sindikatov včasih tudi zelo različni. Razlike bi morali usklajevati v koordinaciji med sindikati, še posebej med gospodarskimi in tudi tistimi s področja negospodarstva. Usklajevanje bi moralo potekati tako, da članstvo tega ne bi občutilo. Za takšno koordinacijo so se tudi že večkrat dogovorili, vendar v praksi ni zažvela. Sicer pa Jeršan meni, da bi bilo treba pri Zvezi okrepiti zlasti strokovne ekipe za področje gospodarjenja, kolektivno dogovarjanje in tudi pravno službo. Sekretarje sindikatov dejavnosti naj bi pri pogovorih v podjetjih vedno spremljali strokovnjaki, ki bi pomagali probleme rešiti na kraju samem. Če sekretar problem le zarna in obljubi, da bo rešitev prišla po pošti, namreč sindikat izgublja verodostojnost. Jeršan se pri tem zaveda, da strokovno usposobljenih kadrov sindikat še nima, da jih tudi ni dovolj na razpolago. Prepričan pa je, da mora sindikat čimprej razširiti svojo strokovno službo s profesionalnimi strokovnjaki. Spoznal je tudi, da so najeti strokovnjaki veliko dražji od lastnih.

Usmeritve za delo SDGD v prihodnjem obdobju bodo po Jeršanovih besedah težile zlasti k dvema ciljema: prvič, narediti vse, da se položaj zaposlenih v zakonih ne bo poslabšal, drugič, izboljšati kolektivno pogodbo dejavnosti, saj velika večina podjetij zmoro izplačevati višje izhodiščne plače. Zaradi slabih izkušenj pa si bo sindikat prizadeval tudi za spoštovanje veljavne pogodbe in zakonov.

Ena od nalog v prihodnjem obdobju bo tudi povezovanje med sindikati, tudi njihovo združevanje. O slednjem so se že pogovarjali, imajo tudi nekaj idej. Če se bo sodelovanje pri vsebinskih nalogah uveljavilo, bo to tudi jamstvo, da je možno še kaj več, meni Jeršan.

S kongresom se bo SDGD na novo konstituiral. Tudi sodelovanje sindikatov v ZSSS bo zastavljeno na novo. Upam, da bomo zaradi tega precej močnejši, je za konec dejal Jeršan.

Franček Kavčič

Pogovor s sekretarjem Sindikata delavcev gradbenih dejavnosti Slovenije Jernejem Jeršanom

Sindikata delavcev gradbenih dejavnosti Slovenije (SDGD) bo 28. maja v Ljubljani, prvi med sindikati v ZSSS, opravil programsko-volilno skupščino. Poročilo o opravljenem delu v preteklem obdobju ne bo moglo mimo tega, da so decembra podpisali kolektivno pogodbo dejavnosti, ki so jo so delodajalci hoteli zamenjati kar s splošno kolektivno pogodbo za gospodarske dejavnosti. Prav še boljša pogodba bo glavni cilj sindikata v prihodnjem obdobju. Kot pravi Jernej Jeršan, so bili gradbinci zraven pri vseh aktivnostih ZSSS, pomagali so tudi kolegom iz sindikatov dejavnosti. Novi republiški odbor sindikata gradbincev bo tako sestavljen iz preizkušenih in novih kadrov. Za kontinuiteto bosta poskrbela tudi predsednik in sekretar, saj sta evidentirana tudi za prihodnje mandatno obdobje.

Na programsko-volilni skupščini SDGD, ta bo 28. maja v Domu sindikatov v Ljubljani, naj bi sodelovalo 60 do 80 udeležencev, poleg dosedanjih članov republiškega odbora še posebej izvoljeni delegati in člani novega republiškega odbora. Na skupščino so povabili tudi vse tiste, s katerimi redno sodelujejo. Skupščina naj bi obravnavala in sprejela: poročilo o delu v preteklem štiriletnem obdobju, usmeritve za delo v prihodnje in programsko listino. Potrdila bo novo sestavo republiškega odbora, njegove člane so izvolili sindikati podjetij, in izvolila predsednika, podpredsednika in sekretarja. Ker v sindikatu ocenjujejo, da za spremembe in dopolnitve statuta še ni primeren čas, jih bodo po potrebi obravnavali šele po kongresu ZSSS. Vse to je republiški odbor SDGD sklenil na seji 21. aprila. Kadrovske predloge pa je po sejah območnih odborov 14. maja verificirala še komisija za organizacijska in kadrovska vprašanja.

V novem republiškem odboru SDGD bo 29 članov, več kot polovica je bila v republiškem odboru že v tem mandatu. Tako bo poleg pomladitve poskrbljeno tudi za kontinuiteto, pravi Jeršan.

Kandidat za predsednika je **Miodrag Popovič** iz Cementarne Trbovlje, ki je bil v tem mandatu najprej podpredsednik, od decembra 1996 pa je opravljal dolžnosti predsednika. Za dva podpredsednika sta evidentirana **Ivan Šimunič** iz SCT Ljubljana

ocenjujejo minulo štiriletno obdobje, je Jeršan odgovoril:

»Bili smo zraven pri vseh aktivnostih ZSSS, ko je šlo za spremembe delovnopravne zakonodaje. V sindikatu pa smo imeli največ dela zaradi nove kolektivne pogodbe dejavnosti. Po velikih zapletih in naporih pogajanjih smo decembra novo pogodbo le podpisali. Nasprotna stran je namreč stremela k temu, da bi namesto posebne pogodbe za gradbince uporabljali kar splošno kolektivno pogodbo za gospodarske dejavnosti. Na koncu smo jih uspeli prepričati, da so delovne razmere v gradbeništvu res drugačne kot v drugih dejavnostih. Zaradi tega smo se lahko dogovorili o za pet odstotkov višjih izhodiščnih plačah od določenih s SKPGD. Nove so tudi določile o dopustu, pri čemer so na boljšem zlasti mladi delavci, nekoliko krajši dopust pa bodo imeli najstarejši. Z vsem doseženim seveda nismo zadovoljni, kolektivno pogodbo za gradbeništvu pa smo vseeno podpisali, saj smo s tem v naši dejavnosti vzpostavili pravni red. Zaradi tega želimo pogodbo tudi dosledno uveljaviti.«

Na vprašanje, katere notranjesindikalne zadeve so v minulem obdobju uredili, pa je Jeršan odgovoril:

»Za uspeh štejejo zlasti evidenco članstva in s tem povezan prehod na enoodstotno članarino. SDGD ima skoraj 19.000 članov, ki so povezani v 206 sindikalnih organizacij podjetij in družb. Pred letom 1990 nas

mo šele ustvariti. Nekaj rezerve je zlasti pri sindikatih podjetij. Največ rezerve pa imamo pri pridobivanju novega članstva. V Sloveniji je namreč ogromno majhnih podjetij naših dejavnosti, kjer je sicer malo zaposlenih, bi pa vseeno lahko bili člani našega sindikata. Čistih gradbenih delavcev v Sloveniji je namreč več kot 30.000, kar kaže, da imamo pri včlanjevanju še precejšnje možnosti.«

Na vprašanje, koliko gradbincev je včlanjeno v druge sindikate, Jeršan odgovarja: »Že pred leti so se od nas ločili gradbinci z Obale, drugje gre le za posamezna podjetja. Med večjimi sta Gradbincev iz Kranja in Hidromontaža iz Maribora. V veliki večini podjetij pa deluje le SDGD. Mogoče so tudi težke razmere v gradbenih podjetjih vzrok, da pri nas konkurenčni sindikati niso bili aktivnejši.«

Z Jeršanom smo se pogovarjali tudi

Dan gradbincev

Zaradi programsko volilne skupščine SDGD bo letošnje praznovanje dneva gradbincev drugačno kot prejšnja leta. Dan gradbincev bodo 5. in 6. junija praznovali v Hotelu Barbara v Fiesi. Tam bodo kolegom, ki so pri delu imeli največ uspehov, podelili letošnja priznanja SDGD. Poslovili se bodo tudi od kolegov, ki bodo na programsko-volilni skupščini razrešeni sindikalnih funkcij. V okviru dneva gradbincev bodo tudi letos organizirali slikarsko kolonijo, ta bo v Martuljku. Stvaritve bodo razstavljene v avli pred veliko dvorano Doma sindikatov v Ljubljani.

Letošnje športne igre gradbincev (ŠIG) bodo v Pomurju. Organizatorji pričakujejo več sto tekmovalcev, ki se bodo pomerili v tradicionalnih gradbinskih športih. Po tekmovanju pa bo še družabno srečanje.

Pogovor s sekretarjem območne organizacije ZSSS v Celju Ladislavom Kalužo

Pomoč območne organizacije ZSSS v Celju je lani iskalo več kot 7000 članov

Ladislav Kaluža: Brez naše pomoči v marsikaterem podjetju delavci ne bi mogli ustanoviti sveta delavcev

Celje z okolico sodi med stara industrijska središča, ki jih je gospodarska kriza še prav posebej prizadela, saj se v številnih podjetjih tehnološka oprema nezadržno stara, denarja za nove stroje pa ni. Kako težave v gospodarstvu ta čas na svoji koži občutijo delavci, smo se pogovarjali s sekretarjem območne organizacije Zveze svobodnih sindikatov v Celju Ladislavom Kalužo. Podlaga za pogovor je bilo letno poročilo te območne organizacije, ki kaže na izjemno obsežno delo v korist članstva, ki so mu delodajalci kratili pravice iz dela.

“Kako huda je gospodarska kriza na našem območju, pove največ podatek, da je sodišče lani uvedlo stečajni postopek za 14 podjetij, v enem podjetju pa je stekel postopek prisilne poravnave,” pravi Ladislav Kaluža. “Tako so morala lani v stečaj podjetja: TP Teko Celje, Livarna Vezir iz Štor, Obutev, Toper 2000 Tovarna konfekcije, Toper Mode, Emo Energetika, Kreator, KLC Proizvodnja kotalnih ležajev, Konfekcija Šmarje Tovarna oblačil, Sopot Lesnina Radeče, Zlatarna Celje, Hmezad Duri Šempeter, Ferralit Livarstvo in strojna obdelava in Lip Pohišstvo. Naša območna organizacija zastopa v omenjenih stečajnih postopkih 2216 delavcev, ki so člani ZSSS, in smo zanje vložili skupno okoli 1,6 milijarde tolarjev terjatev.”

Lani pa se je na celjskem območju nekaj stečajnih postopkov tudi končalo, med drugim za Zarjo Petrovče, Ikom iz Šmarja pri Jelšah, Konfekcijo Šmarje, Zdravilišče Rogaška Slatina Hotel Donat, Zdravilišče Rogaška Slatina Design, Zdravilišče Rogaška Slatina Dental, Zlatarna ZWC, Konus Kofil iz Slovenskih Konjic.

Delodajalci čedalje pogosteje kršijo delovno-pravno zakonodajo

“Tako kot drugod po Sloveniji tudi mi opažamo, da v številnih podjetjih ne spoštujejo veljavne delovnopravne zakonodaje,” pravi Kaluža. “Lani se je na našo območno organizacijo zateklo po pomoč in informacije več kot 7000 članov. Velikemu številu delavcev so pomagali naši sekretarji, ki se, če je to potrebno, najprej resno pogovorijo z delodajalci. Več kot 400 delavcem pa je pomagala naša služba pravne pomoči. Največ članom smo pomagali zaradi nepravilnosti pri ugotavljanju trajno presežnih delavcev (takšnih primerov je bilo 90), neizplačanih oziroma pre malo izplačanih plač in drugih prejemkov (85), nezakonitega prenehanja delovnega razmerja (65), kršenja pravic ob sklenitvi delovnega razmerja (58), uveljavljanja pravic iz invalidskega in zdravstvenega zavarovanja (45). Veliko delavcev

je bilo ob pomoči naše službe pravne pomoči prisiljenih za zaščito svojih pravic iz delovnega razmerja vložiti tožbo na delovnem sodišču.”

V katerih gospodarskih panogah pa najbolj pogosto kršijo delavske pravice? “Na našo službo pravne pomoči smo lani napolili največ delavcev iz kovinske in elektroindustrije (123), iz tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije (77), iz kemične, gumarske in nekovinske industrije (41), iz obrti (40), iz gradbenih dejavnosti (35), iz kmetijstva in živilske industrije (26),” pojasnjuje Ladislav Kaluža. “Zanimiv je tudi podatek, da nekatera podjetja pravice iz delovnega razmerja delavcem kratijo tudi večkrat. Tako je denimo naša služba pravne pomoči lani nudila pomoč 121 članom, ki so se pred tem že več kot trikrat iskali pomoč.”

Kako delajo vaši sindikalni zaupniki? “V lanskem letu smo na našem območju ustanovili 14 novih sindikalnih organizacij v družbah in zavodih. Prav tako smo nadaljevali ažuriranje evidence članstva po dejavnostih. Težave pri spremljanju gibanja članstva v družbah in zavodih imamo zlasti zaradi številnih reorganizacij, stečajev in prisilnih poravnav. Ugotavljamo, da se je položaj sindikalnih zaupnikov v minulem letu, zlasti v manjših družbah in zavodih, še poslabšal, čeprav imajo v večini primerov z vodstvi podjetij sklenjene ustrezne pogodbe o sodelovanju. Številni delodajalci poskušajo delo sindikalnih zaupnikov ovirati na vse mogoče načine. In tudi zaradi tega imamo dela na pretek.”

Preprečili zmanjšanje pravic zaposlenih

Ali imate največ dela z izvajanjem kolektivnih pogodb? “Naša območna organizacija se je vključevala v vse aktivnosti ZSSS in sindikatov dejavnosti za čimprejšnjo sklenitev splošne in panožnih kolektivnih pogodb. Odpoved kolektivnih pogodb so nekateri delodajalci v lanskem letu poskušali izkoristiti za ukinjanje že pridobljenih pravic delavcev. Največ delodajalcev je delavcem poskušalo ukiniti povračilo stroškov za prevoz na delo in z dela, za prehrano na delu in druge prejemke. Zato smo v območni organizaciji skupaj s sindikati družb in zavodov vse aktivnosti usmerili v preprečevanje samovolje delodajalcev. Ugotavljamo, da so bile naše preventivne aktivnosti uspešne, saj so mnogi delodajalci svoje že sprejete sklepe o zmanjševanju delavskih pravic preklicali,” pravi Ladislav Kaluža. “Manj uspešni pa so bili pri preprečevanju kršitev kolektivnih pogodb v tistih podjetjih, ki jih že dalj časa pestijo gospodarske težave. V številnih družbah, ki imajo blokiran žiro račun, so izplačevali delavcem manjše plače in druge prejemke, kot jih določajo kolektivne pogodbe. V nakaterih podjetjih z blokiranim žiro računom pa delavcem sploh niso izplačali regresa, jubilejnih nagrad, solidarnostnih pomoči in drugih prejemkov. **Največ odstopanj od tarifnih prilog h kolektivnim pogodbam je bilo v tekstilni in usnjarskopredelovalni industriji, v lesarstvu, obrti, kovinski in elektroindustriji ter v gostinstvu in turizmu.** V omenjenih dejavnostih so de-

lavci prejeli plače pogosto neredno in z zamiki.

Na našem območju so lani največ stavk izvedli delavci v kovinski in elektroindustriji, v lesarstvu ter v tekstilni industriji. Stavke so trajale od dveh ur, pa tudi več dni. Najdaljša je bila v Zlatarni Celje, kjer so delavci s prekinitvami stavkali skoraj pol leta. Sicer pa smo se sindikalni zaupniki iz celjskega območja udeležili tudi vseh protestnih shodov, ki so jih v minulem obdobju v Ljubljani organizirali sindikati dejavnosti in Zveza.”

Na celjskem območju deluje 54 svetov delavcev

Kaj je območna organizacija ZSSS v Celju ukrenila glede soupravljanja delavcev? “Čeprav smo aktivnosti začeli takoj po sprejetju zakona, so bili prvi sveti delavcev ustanovljeni šele v letu 1995. V zadnjih dveh letih pa je interes za ustanavljanje svetov delavcev porasel domala v vseh podjetjih, ki so se lastninsko preoblikovala. Delavci spoznavajo, da brez organiziranega soupravljanja nimajo vpliva na nobeno odločitev. Tako je bilo lani ustanovljenih 14 novih svetov delavcev. Na našem območju deluje 54 svetov delavcev, večinoma v gospodarstvu in javnih podjetjih,” pojasnjuje Ladislav Kaluža. “V vseh primerih je območna organizacija ZSSS sindikatom v družbah in zavodih strokovno, organizacijsko in tudi administrativno-tehnično pomagala ustaviti svete delavcev. Sodelovali smo v vseh fazah konstituiranja svetov, člane svetov delavcev smo tudi organizirano usposabljali. Brez naše pomoči sveta delavcev marsikje sploh ne bi mogli ustanoviti.”

Delo sindikata usmerjajo želje in hotenja članstva

Sicer pa imajo sekretarji in drugi zaposleni na območni organizaciji ZSSS v Celju izjemno veliko dela. Lani so se sestali na 7 konferencah in posvetih, pripravili pa so še 42 sej območnih odborov sindikatov dejavnosti, 57 sestankov s člani v posameznih družbah oziroma zavodih, 195 sestankov s sindikalnimi zaupniki, 112 sestankov z izvršnimi odbori sindikatov. Sekretarji v območni organizaciji so sodelovali na 57 pogajanjih z vodstvi podjetij o uresničevanju delavskih pravic. Posebno pozornost so v območni organizaciji posvetili tudi informiranju, zato so pripravili 7 tiskovnih konferenc. Območna organizacija vsako leto organizira tudi prvomajske shode in prireditve na Gričku, na Boču, na Šmohorju, na Resevni, na Starem Gradu v Slovenskih Konjicah in na Šmiglovi zidanici. Vsako leto se na omenjenih prireditvah zbere več kot 20.000 delavcev.

Poleg vsega omenjenega pa si območna organizacija ZSSS v Celju tudi na druge načine prizadeva za uresničevanje delavskih pravic. “Naše delo usmerjajo zahteve, želje in hotenja našega članstva oziroma sindikatov v družbah, podjetjih in zavodih,” pravi Ladislav Kaluža. “Zato nam dela nikoli ne zmanjka.”

Premije za prostovoljno zdravstveno zavarovanje je bilo treba povečati

Odbor za prostovoljno zdravstveno zavarovanje Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije je premije za prostovoljno zdravstveno zavarovanje povečal od 1. junija dalje. Povečal je le premijo za prostovoljno zdravstveno zavarovanje za doplačila do polne vrednosti zdravstvenih storitev – to je tisti del prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja, s katerim smo zavarovani za vsa doplačila k ceni storitev, ki so sicer sestavni del obveznega zavarovanja. Paket se imenuje POLNO ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE (PZZ). Za ta paket je bilo konec leta 1997 pri ZZZS zavarovanih 1.107.106 oseb.

Mesečna premija (brez popustov) za PZZ se v letih 1996 in 1997 ni spremenila, znašala je 2.400 tolarjev. V teh dveh letih je inflacija preseгла 19 odstotkov in vplivala na rast cen zdravstvenih storitev, ki jih krije PZZ.

Stroški za doplačila k zdravstvenim storitvam so bili lani za 20 % večji kot leta 1996, kar je posledica večjega obsega opravljenih storitev, pa tudi povečanih

odhodkov zaradi uveljavitve aneksa h kolektivni pogodbi in dodatkov za plače zdravnikov in ostalega kadra v zdravstvu. Lani so se nenormalno, kar za 42 %, povečali tudi stroški za zdravila.

Prostovoljno zdravstveno zavarovanje je poslovanje za leto 1997 zaključilo z izgubo 2.556.388.000 tolarjev. Z izgubo posluje tudi letos.

Odbor za prostovoljno zdravstveno zavarovanje je že novembra lani obravnaval ukrepe za sanacijo poslovanja in ugotovil, da

Obdobje	Polna mesečna premija	Mesečna premija s 40-% popustom
1. 2. – 30. 5. 1998	3.000,00 SIT	1.800,00 SIT
po 1. 6. 1998	3.492,00 SIT	2.095,00 SIT

bo poleg drugih ukrepov treba bistveno povečati premije. Prvo povečanje premije za PZZ je bilo februarja, ko je bila osnovna mesečna premija brez popustov povlačana na 3.000 tolarjev.

Odbor za prostovoljno zavarovanje je marca letos sprejel še dodatne ukrepe za sanacijo prostovoljnega zavarovanja, ki jih zavod pos-

pešeno izvaja. Vsi ti ukrepi pa seveda ne morejo odpraviti neskladja med prihodki in odhodki, zato je bil odbor prisiljen s 1. 6. 1998 povečati osnovno premijo na 3492 tolarjev.

Zavarovanci, ki smo zavarovani pod pogoji aneksa h krovni pogodbi za sklepanje skupinskih prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj za doplačila, sklenjenega med ZZZS in Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije, ne plačujemo polne premije, ampak imamo 40 odstotkov popusta, kar je prikazano v naslednji tabeli:

Odbor bo sproti spremljal poslovanje in izvajanje ukrepov iz sanacijskega programa ter po potrebi predlagal dodatne ukrepe s ciljem zagotoviti zanesljivost in stabilnost uveljavljanja pravic zavarovancev.

Franc Klepej,
predsednik odbora za
prostovoljno zdravstveno
zavarovanje

Rekli so:

Srečko Lorenčak, sindikalni zaupnik v Podjetju za vzdrževanje avtocest iz Teptanj: Marsikateri delavec se ne vključijo v sindikat tudi zaradi tega, ker pravice, ki jih izborijo člani sindikata, tako in tako veljajo za vse delavce. Zato si nekateri mislijo: "Zakaj bi se borili za svoje pravice in izpostavljali, če pa nam bo pravice izboril sindikat!?"

Emil Prohajn, sindikalni zaupnik iz Nove Gorice: Zaradi majhnih prekrškov lahko poklicni šofer izgubi vozniško dovoljenje, z njim pa tudi poklic. To ni pravično. Zakon o varnosti v cestnem prometu bi moral poklicne voznike, ki so vsak dan na cesti, obravnavati drugače.

T. K.

Mariborska zavarovalnica se pripravlja na reformo pokojninskega zavarovanja

V Zavarovalnici Maribor so pred dnevi pripravili tiskovno konferenco, na kateri so predstavili rezultate poslovanja v minulem letu. Po besedah izvršnega direktorja sektorja za finance **Antona Vadnjala** je Zavarovalnica Maribor imela lani 18 milijard tolarjev prihodkov in 16,9 milijarde tolarjev odhodkov, kar pomeni, da je ustvarila blizu 1,1 milijarde tolarjev dobička pred obdavčitvijo. Kar polovico, natančneje 650 milijonov tolarjev dobička so v zavarovalnici ustvarili na račun življenjskega zavarovanja. Tako je bila donosnost tega zavarovanja v lanskem letu skoraj 10-odstotna. Uprava zavarovalnice namerava predlagati delničarjem, da bi ostane dobička razporedili v rezerve in namenili za pokritje izgub iz preteklih let.

Sicer pa je Zavarovalnica Maribor, ki ima na slovenskem zavarovalniškem trgu 20,5-odstotni delež, lani poslovala bistveno

boljše kot leto poprej, saj je poslovno leto 1996 končala s 277 milijoni tolarjev izgube.

V Zavarovalnici Maribor, ki je na področju življenjskih zavarovanj vodilna v Sloveniji, se ta čas intenzivno pripravljajo na reformo pokojninskega zavarovanja. V tem okviru so trgu že ponudili več novih zavarovanj, s katerimi si zava-

rovanci lahko zagotovijo varno starost. Ta čas ima zavarovalnica probleme samo na področju obveznega avtomobilskega zavarovanja, ki ustvarja izgubo. V zavarovalnici upajo, da bo zaradi novega zakona o varnosti v cestnem prometu na naših cestah manj žrtev in tudi manj škodnih primerov.

T. K.

Interspar bo v Mariboru odprl 500 novih delovnih mest

Mestne občina Maribor je pred dnevi prodala mestno zemljišče v središču mesta, na katerem bo Interspar zgradil nakupovalni center Europark. ki se bo raztezal na 38.300 kvadratnih metrih zazidalnih površin.

Po besedah **Igorja Merviča** iz Spara Slovenije bo izgradnja Eu-

roparka stala okoli 8,5 milijarde tolarjev. V novem nakupovalnem centru bo poleg Interspara imelo svoje trgovske in storitvene lokale tudi 60 Intersparovih partnerjev, Maribor pa bo stem novim nakupovalnim centrom bogatejši tudi za 500 novih delovnih mest.

Investitorji so povedali, da bodo nakupovalni center v Mariboru gradili za čase, ko bo Slovenija že v Evropski uniji. Po njihovi presoji bo Slovenija postala enakopravna članica Evropske unije v letih od 2002 do 2005. Takrat bo Maribor zaradi svoje geografske lege postal zanimivo nakupovalno središče zlasti za kupce iz Zagreba, Madžarske, pa tudi iz obmejnih krajev v Avstriji, saj bo zanje Maribor bližje kot avstrijski Gradec.

T. K.

S seminarja vodij informativnih služb sindikatov držav kandidatki za vstop v EU

Mediji imajo do sindikatov zelo različen odnos

Vodje informativnih služb sindikalnih organizacij – članic Evropske konfederacije sindikatov (EKS) iz Srednje in Vzhodne Evrope so na seminarju, ki je bil prejšnji teden na Madžarskem, analizirali položaj sindikalnih organizacij v medijih. Govorili so tudi o metodah dela z novinarji in nalogah sindikalnih informativnih služb v procesu širitve Evropske zveze.

Uvodoma so ugotovili, da je razpoloženje v EU širitvi v veliki meri naklonjeno, bojijo se le socialnega dumpinga. Zaradi velike nezaposlenosti v EU je strah pred migracijo delavcev iz Srednje in Vzhodne Evrope dokaj utemeljen.

Programi za odpiranje novih delovnih mest, dogovorjeni med

socialnimi partnerji, so zato zdaj prioriteta članic EU. **Evropska konfederacija sindikatov je od Evropske komisije zahtevala, naj pri pogajanjih z državami kandidatki nameni posebno pozornost zaposlovalni politiki in programom odpiranja novih delovnih mest pri kandidatki.** EKS je socialne partnerje na evropski ravni obvestila, da morajo pri širitvi EU upoštevati socialne vidike. Širitev EU mora torej temeljiti na evropski socialni zakonodaji in socialnem dialogu. **EKS je tudi predlagala, naj države kandidatke socialne partnerje tesneje vključijo v širitvene procese.** Zanimiva je tudi madžarska izkušnja socialnega partnerstva, kjer se vse pomembne odločitve

o reformah, povezanih z vstopom v EU, sprejemajo ob soglasju vseh socialnih partnerjev v nacionalnem odboru za pomirjanje.

Sindikalne organizacije Srednje in Vzhodne Evrope imajo v množičnih medijih zelo različno mesto. V Romuniji dajejo mediji sindikatom veliko pozornost, ljudje jim zaupajo, njihova beseda pomeni veliko. Na Madžarskem pa so sindikati v medijih manj omenjeni, vendar o njih večinoma mediji poročajo objektivno. Jasna je tudi razmejitev med poročanjem in komentiranjem. Objavljanje odgovorov in odmevov je v vseh državah urejeno z zakoni, odgovore na posamezne članke in trditve v njih so uredništva dolžna objaviti, v večini zakonov so za

objavo določeni tudi roki. Tako morajo uredništva v Romuniji odmeve objaviti najkasneje v dveh dneh.

Perspektiva sindikalnih glasil ni rožnata, saj v mnogih sindikalnih organizacijah zaradi pomanjkanja finančnih sredstev ugašajo (tudi v Zahodni Evropi). Sindikalne organizacije uporabljajo za obveščanje svojih aktivistov in članstva sodobna komunikacijska sredstva in računalniške mreže. Večina sindikalnih organizacij iz Srednje in Vzhodne Evrope ima še vedno svoja glasila, v njih pa imajo tudi posebne rubrike v zvezi z Evropsko unijo. Zaradi neodprtosti medijev za sindikalna sporočila, pa bodo sindikalna glasila še naprej pomembna, saj sicer članstvo ne bo vedelo, kaj delajo v njihovih organizacijah.

Vodje sindikalnih služb za informiranje iz držav kandidatki smo se dogovorili, da bomo oddelku za informiranje pri EKS pošiljali kratke informacije o reformnih procesih, stališčih sindikata in drugih zanimivejših dogodkih, povezanih z vstopom v EU. Ta jih bo posredoval pomembnejšim evropskim medijem.

Pavle Vrhovec

NAŠ CILJ JE PODJETJE, V KATEREM BODO VSI ZAPOSLENI RAZMIŠLJALI KOT LASTNIKI

industrijska DEMOKRACIJA

STROKOVNA REVUIJA ZA DELAVSKE PREDSTAVNIKE IN MENEDŽERJE V SODOBNEM PODJETJU

V vsaki številki 32. strani strokovnih tekstov o:

- DELAVSKEM SOUPRAVLJANJU
- NOTRANJEM LASTNIŠTVU
- FINANČNI PARTICIPACIJI ZAPOSLENIH

Letna naročnina za vseh 12 številki znaša 7.600 SIT (enako velja za zbornik letnika 1997). Naročila sprejemamo na naslov: Studio participatis, Bavdkova ul. 50, 4000 Kranj ali po faksu 064 310-626.

SOUPRAVLJANJE • FINANČNA PARTICIPACIJA • NOTRANJE LASTNIŠTVO ZAPOSLENIH

Mariborski poklicni gasilci so dobili kolektivno pogodbo

Na začetku tedna sta predsednik sindikata poklicnih gasilcev v Javnem zavodu za zaščito in požarno reševanje v Mariboru **Leon Pilinger** in direktor tega zavoda **Savo Juhart** podpisala kolektivno pogodbo za poklicne gasilce in druge zaposlene v tem javnem zavodu.

“S podpisom kolektivne pogodbe smo v našem zavodu na vseh področjih uredili pravice in obveznosti delavcev, ki so jih doslej urejali različni pravilniki in drugi akti. Tako v normativnem delu kolektivna pogodba ureja vse v zvezi z delovnim razmerjem, v tarifni prilogi, ki je za poklicne gasilce in druge delavce zagotovo najpomembnejša, pa so določene osnove za ureditev sistema plač in drugih prejemkov,” je ob podpisu povedal **Leon Pilinger**. “Na področju plač smo s kolektivno pogodbo definirali osnove plačnega sistema, in sicer: izhodiščne plače za posamezne tarifne razrede, dodatke za delovna mesta, na katerih se upo-

rabljajo posebna funkcionalna znanja, dodatke za posebne obremenitve pri delu in nadomestila plač.”

“S podpisom kolektivne pogodbe je dana podlaga za konkretizacijo plač na posameznem delovnem mestu in kasneje za izračun osnovnih plač delavcev. V skladu s kolektivno pogodbo bomo sistematizacijo delovnih mest in vrednotenje delovnih mest uredili v treh mesecih, za kar sta pogodbeni stranki že imenovali svoja predstavnika, ki bosta pripravila predlog za obravnavo. Predstavnik sindikata je sekretarka območne organizacije ZSSS v Podravju **Vekoslava Krašovec**, predsednik zavoda pa v. d. poveljnik **Jože Žohar**,” je prav tako povedal **Pilinger**.

V treh mesecih bodo v Javnem zavodu za zaščito in požarno reševanje Maribor na temelju kolektivne pogodbe pripravili tudi natančna merila za ocenjevanje delovne uspešnosti.

T. K.

Le velikanska potrpežljivost zaposlenih jih drži pokonci

Posvet o problemih tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije, ki sama ne zmore več zagotavljati svoje konkurenčnosti na svetovnih trgih, in o ukrepih pomoči

Ali se tudi tokrat ponavlja že znani, večkrat ponovljeni scenarij z veliko grmenja, pa malo blagodejnega dežja? Tako bi se lahko vprašali ob nedavno oživljeni veliki aktivnosti "zainteresiranih strani" pri predlaganju in izbiranju ukrepov, ki bi tekstilni in usnjarski industriji Slovenije dolgoročno pomagali do revitalizacije in mednarodne konkurenčnosti. Tako delodajalci kot delojemalci ugotavljajo, da je položaj v teh dveh dejavnostih kritičen kot že dolgo ne in da je potrebna takojšnja in učinkovita pomoč vlade. Oboji so prepričani, da je potrebna vrsta sistemskih ukrepov in jih precej tudi predlagajo. Pritrjuje jim odbor za gospodarstvo državnega zbora, ki je med drugim predlagal državnemu zboru, naj čimprej sprejme predlog zakona o spremembi zakona na izplačane plače, s tem da bi ga čimprej ukinili. Vladine institucije – ministrstvo za delo in ministrstvo za gospodarske dejavnosti ter Slovenska razvojna družba – pa so pripravile svoje poglede na stanje v teh dveh dejavnostih in na njihovo revitalizacijo. O vsem naštetem so ta torej spregovorili tudi na posvetu o problematiki tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije, ki ga je na pobudo delojemalcev organiziral državni svet. Na njem so sodelovali predstavniki svobodnih sindikatov, Gospodarske zbornice, nekateri menedžerji iz teh dejavnosti, državni svetniki, poslanci v državnem zboru in predstavniki vladnih institucij. Rezultat: ugotovitev, da bi ti dve dejavnosti lahko preživele in bili tudi v bodoče konkurenčni, če bi imeli ustrežnejše (evropske) pogoje gospodarjenja in če bi vlada z ukrepi takoj in učinkovito pomagala prebroditi trenutne težave.

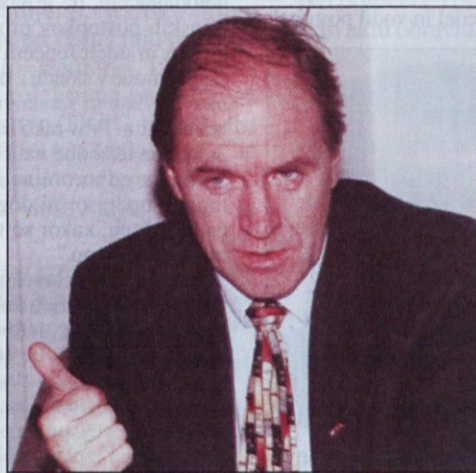
Takšnih ugotovitev in sklepov in pobud vladi in njenih odgovorov v obliki nekaterih ukrepov smo že vajeni iz preteklih let. Žal so bili ukrepi vedno dosti manj učinkoviti, kot je sprva kazalo. Vladni ukrepi so obetavni tudi zdaj: Slovenska razvojna družba je v svoje okrilje sprejela tudi nekatera tekstilna podjetja, na ministrstvu za delo se rojeva program revitalizacije usnjarskopredelovalne industrije po portugalskem modelu, ki se je izkazal za izjemno uspešnega; v ministrstvu za gospodarske dejavnosti pa so izdelali študijo o stanju v slovenskem gospodarstvu, ki naj bi bila podlaga za ukrepanje, najprej menda v delovno intenzivnih dejavnostih.

Taka prizadevanja je v prvi sapi mogoče edinele pohvaliti. Res se kasneje, po premisleku, izkaže, da so, kot vsa dosedaj, pomanjkljiva, zato zainteresirane stranke v dejavnostih, se pravi lastniki podjetij in zaposleni, oziroma njihovi predstavniki sindikati predlagajo dopolnila in spremembe. Tako je bilo tudi na tem posvetu, pa še prej na državnozbornem odboru za gospodarstvo (obravnaval je predloge ministrstva za gospodarske dejavnosti), na zborničnem združenju za tekstilno, oblačilno in usnjarskopredelovalno industrijo in ne nazadnje tudi na republiškem odboru sindikata teh dveh dejavnosti.

Na vseh teh institucijah so ugotavljali, da so vladna prizadevanja koristna, vendar nezadostna in še posebej za premostitev sedanjih težav preporna in zato neučinkovita. Prav to, celovito in učinkovito reševanje pa tekstilna in čevljarška industrija krvavo potrebuje.

Na posvetu so predstavniki ZSSS Dušan Semolič, Branka Novak, Anton Rozman in Jože Türkl opisali kritičen položaj v obeh dejavnostih s socialnega vidika. Poudarili so velik pomen teh dejavnosti za razvoj obrobni območij Slovenije, kjer je tekstilna ali obutvena industrija marsikje edina možnost za zaslužek. Opozorili so na velikanski osip delovnih mest, v zadnjih letih se je namreč število zaposlenih prepolovilo, na posebnost, da so zaposlene pretežno ženske, in na dejstvo, da se v zadnjem obdobju konkurenčnost podjetij vzdržuje samo še z zelo nizkimi plačami, ki so tudi do 40 odstotkov nižje kot v gospodarstvu v povprečju. Skratka, konkurenčnost podjetij drži pokonci samo še skoraj neizmerna potrpežljivost zaposlenih, ki so, kot kaže, v strahu za delo pripravljani delati tudi za drobiž.

Na govorniški oder je stopilo tudi nekaj menedžerjev, ki so z ekonomskimi kazalci podprli trditve sindikalistov, da rezerv v teh panogah ni več in da je treba ukrepati, preden bodo propadle. Pri tem so nanizali kar nekaj argumentov, zakaj se dejavnostim bolj izplača pomagati, kot ju prepustiti usodi. Ne nazadnje tudi zato, ker imata trge in znata izdelovati dobre izdelke, saj se uveljavljata

Dušan Semolič: Morda bi kazalo, tako kot v Nemčiji, razmisliti o nižji stopnji davka na dodano vrednost za oblačila.

na tujem tudi s svojimi blagovnimi znamkami. Težave pa imata s previsokimi stroški, katerih vzroke naj bi pomagala odstraniti država. Omeniti pa velja tudi trditev enega izmed njih, Mihe Ješeta, da je bilo v preteklosti zaradi nepremišljene ekonomske politike izgubljenih mnogo tisoč delovnih mest. Vlada bi jih lahko ohranila, če bi prej poskrbela za aktivno politiko zaposlovanja.

Ali bi iz najnovejših vladnih ukrepov oziroma predlogov, kako pomagati tekstilni in čevljarški industriji, lahko sklepali, da se je začela zavedati svoje in nepremišljenosti predhodnih vlad?

Za zdaj lahko le upamo, da razume položaj obeh panog in da bo v resnici posegla po učinkovitih ukrepih za njuno revitalizacijo in razvoj.

Iz razprav na posvetu in že poprejšnjih ocenjevanj predloženih vladnih ukrepov bi lahko povzeli, da

ni sporno, da imata obe dejavnosti prihodnost tudi v Evropski uniji in da so stroški zapiranja podjetij praviloma večji od stroškov za revitalizacijo. Zato naj bi vlada v okviru sprejetih makroekonomskih ukrepov proučila in sprejela ukrepe za ohranjanje proizvodnje in zaposlenosti v tekstilni in usnjarski industriji. Pri tem naj bi posebej preučila možnosti za subvencioniranje obrestnih mer. Podprla naj bi tehnološki razvoj obeh dejavnosti ter znižala prispevno stopnjo za prispevke iz bruto plač za ti dve panogi s sedanjih 38 na 30 odstotkov. To znižanje bi močno povečalo možnosti za ohranitev tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije.

Potrebno bi bilo na neparinski način zaščititi domačo tekstilno in obutveno industrijo. Najbolj pa podjetja teh dejavnosti, ki so v bistvu vsa neto izvozniki, žuli tečajna politika, ki po njihovih izračunih vsaj za 20 odstotkov preveč ceni tolar. V podjetjih

Anton Rozman: Gorenjska banka je lani imela več kot milijardo tolarjev dobička. Peko in Planika, ki najemata pri njej posojila (tudi za pokritje odtujitve premoženja v bivši Jugoslaviji), pa crkujeta...

vedo, da je trden tolar sila pomemben za Slovenijo, vendar pa menijo, naj bremena njegove trdnosti ne nosijo le izvozniki. Izpadi prihodka neto izvoznikov so zaradi takšne tečajne politike pri izvoznikih izjemno visoki, in če jim dodamo še bistveno previsoke obrestne mere za posojila, smo o težavah tekstilcev in usnarjev povedali bistveno. Kako znižati obresti? Bi kazalo uvesti davek na uvoz in iz tega vira črpati sredstva za subvencioniranje temeljne obrestne mere izvoznikom, kot je menil eden izmed udeležencev posveta? Vlada naj tudi zagotovi večjo podporo trženju in razvoju blagovnih znamk, saj podjetja sama nimajo dovolj denarja za zelo pomembno promocijsko dejavnost.

Skratka, reševanju temeljnih težav tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije Slovenije je treba posvetiti takojšnjo in posebno pozornost, da bi ohranili ti dve dejavnosti in njuna delovna mesta in da bi obe postale konkurenčni zaradi svoje tehnološke naprednosti in kakovosti izdelkov, ne pa zaradi izjemno nizkih plač kot zdaj.

Po sledih
način člankov

Grenka zmaga pravice

Skoraj tri leta je minilo, odkar smo v Delavski enotnosti poročali o stavki delavcev Avtotapa iz Maribora. Delavci so stavko organizirali zato, ker delodajalec ni spoštoval temeljnih pravic, ki jim pripadajo po kolektivni pogodbi. Stavka, ki so jo delavci organizirali skladno z zakonom in stavekvnimi pravili, se je končala s podpisom sporazuma med stavekvnim odborom in delodajalcem.

Podjetje je organizatorje stavke nezakonito odpustilo

Kmalu po tem, ko so se delavci vrnili za stroje, pa je vodstvo Avtotapa sprožilo disciplinski postopek proti 19 od 37 delavcev, ki so sodelovali v stavki, češ da so v času stavke huje kršili delovne obveznosti, ker naj bi preprečevali delo posameznim delavcem, ki so bili voljni delati. Vsi argumenti prizadetih delavcev in sindikata niso nič pomagali - disciplinska komisija je zaradi huje kršitve delovne obveznosti delavce odpustila.

Za delavce se je začela trnova pot, saj jim na zavodu za zaposlovanje, ker so delo formalno izgubili po svoji krivdi, za čas brezposelnosti niso priznali denarnega nadomestila. Tako so prizadeti delavci čez noč ostali brez dohodkov, njihove družine pa brez socialne varnosti. Človek, ki česa takšnega ni nikoli doživel, si verjetno ne more niti predstavljati stiske, v kateri so se brez svoje krivde in po krivici znašli prizadeti delavci in njihove družine.

Zaradi sodelovanja na stavki delavec ne sme biti poklican na disciplinsko odgovornost

Ob pomoči službe pravne pomoči pri območni organizaciji ZSSS v Podravju so se delavci na odločbo disciplinske komisije pritožili. Ker s pritožbo na drugostopenjskem organu v podjetju niso uspeli, so tožbo vložili na delovnem in socialnem sodišču v Mariboru. Dve leti in pol po tem, ko so čez noč ostali na cesti, se je spor na sodišču z izrekom sodbe, ta je že pravnomočno, končal. Sodišče je namreč razsodilo, da so bile odločbe disciplinske komisije v Avtotapu nezakonite. Čeprav je sporne odločbe o prenehanju delovnega razmerja sodišče razveljavilo, pa delavcem nihče ne bo mogel v celoti popraviti krivice, ki jim je bila storjena. Avtotap se je namreč nepolno leto dni po tem, ko so skupino delavcev nezakonito odpustili, znašel v stečajnem postopku. Družbe z omejeno odgovornostjo,

ki je delavcem storila krivico, ni več. Za družbe z omejeno odgovornostjo pa po zakonu ustanovitelji ne jamčijo s svojim osebnim premoženjem.

V obrazložitvi sodbe, ki je lahko poučna tudi za druge delodajalce, ki jih skomina, da bi se delavcem za sodelovanje v stavki maščevali tako, da bi jih odpustili, piše: "Po izrecni določbi 13. člena zakona o stavki, organiziranje stavke oziroma udeležba na njej, ne pomeni kršitve delovne dolžnosti in ne sme biti podlaga za začetek postopka za ugotavljanje disciplinske in materialne odgovornosti delavca in ne sme imeti za posledico prenehanja delovnega razmerja. Avtotap je v celoti ravnal v nasprotju s citiranim zakonskim določilom in nezakonito uvedel in vodil postopek

Stanislav Šajn

zoper prizadete delavce. Zoper delavce je bil tako nezakonito predlagan disciplinski postopek, ker udeležba oziroma organiziranje stavke, ki je bila zakonito določena pod pogoji zakona o stavki, ne predstavlja kršitve delovne obveznosti, temveč prostovoljno odločitev delavcev o svoji udeležbi v stavki. Med sodnim postopkom je bilo dokazano, da delo drugim delavcem ni bilo onemogočeno, temveč ga zaradi stavke ni bilo mogoče izvajati. Delavci so v delovnem procesu med seboj povezani in nekaterih faz dela samostojno ne morejo opravljati." Tako sodišče.

Pravica je zmagala prepozno

"Odločitev sodišča je kljub temu, da prizadetim delavcem krivice ne bo

Sindikalna lista

(Temelj je SKP za gospodarstvo)

maj 1998

Prvi del

1. Dnevnice		SIT
- cela dnevnicca	(nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti)	3.500,00
- polovična dnevnicca	(nad 8 do 12 ur odsotnosti)	1.750,00
- znižana dnevnicca	(od 6 do 8 ur)	1.218,00
2. Kilometrina	(od 27. 3. 1998 dalje)	35,94
3. Ločeno življenje		61.838,00
4. Prenočišče - Povračilo stroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec		
5. Regres za prehrano		
- po SKPGD		(na delovni dan) 517,00

Drugi del

1. Jubilejne nagrade		
- po SKPGD (delo pri zadnjem delodajalcu)		
	- za 10 let	50.532,00
	- za 20 let	75.798,00
	- za 30 let	101.064,00
		309.188,00
2. Odpravnina pri upokojitvi		
3. Solidarnostne pomoči		
- po SKPD	- ob smrti delavca	92.756,00
	- ob smrti v ožji družini	46.378,00
4. Minimalna plača		62.299,00
5. Zajamčena plača		37.045,00
6. Regres za letni dopust	- najmanj	102.000,00

Ne glede na določilo SKPGD javni zavodi, javna podjetja in banke, ki so jih ustanovile lokalne skupnosti ali država ali so v njeni večinski lasti, izplačujejo dodatek za ločeno življenje v skladu z zakonom o višini povračil stroškov v višini 51.098 SIT (Uradni list RS št. 87/97).

Strokovna služba ZSSS

več mogoče v celoti popraviti, pomembna," pravi sekretar v območni organizaciji ZSSS v Podravju Stanislav Šajn. "Sodba je lahko v poduk delodajalcem, da je vlaganje disciplinskih postopkov proti organizatorjem in udeležencem stavk, ki so organizirane v skladu z določili zakona o stavkah in stavekvnimi pravili, nezakonito. Prav tako se lahko delodajalci iz te sodbe naučijo, da s stavekvnim odborom ne smejo in ne morejo podpisovati dogovorov s figami v žepu, kakor so to storili vodilni v Avtotapu."

Prizadetim delavcem, ki so spor na delovnem sodišču dobili, bodo po nalogu sodišča v delovno knjižico vpisali delovno dobo od dne, ko so bili odpuščeni, do dneva uvedbe stečajnega postopka za Avtotap. Ker je Avtotap v stečajnem postopku, jim ne bo mogel izplačati plač, regresov za letni dopust, regresov za malico, jubilejnih nagrad in drugih prejemkov za nazaj. Prizadeti delavci bodo zato svoje terjatve prijavili v stečajnem postopku. Tistim delavcem, ki si še niso našli zaposlitve, pa bodo na zavodu za zaposlovanje na osnovi pravnomočne sodbe delovnega sodišča priznali in izplačali denarno nadomestilo za čas brezposelnosti tudi za nazaj. Prav tako jim bodo na zavodu za zaposlovanje za nazaj priznali tudi zavarovalno dobo. Seveda pa bodo vse to priznali samo delavcem, ki so Avtotap tožili na delovnem sodišču. Tistim, ki tega zaradi kakršnegakoli razloga niso storili, krivice ne bo popravil nihče.

Moralna zmaga

"Delavci so v tem sporu moralni zmagovalci, saj jim je sodišče v celoti dalo prav in jih rehabilitiralo.

Vendar pa ostaja ob tej zmagi grenak priokus, saj v materialnem pogledu delavcem ne bo mogel krivice popraviti nihče. Stečajna masa Avtotapa namreč za poplačilo terjatev ne bo zadoščala," pravi Stanislav Šajn. Tokrat sta pravna država in pravica zmagali, vendar je zmaga pravice tokrat grenka! Tisti, ki so krivico storili, so se namreč spretno izmaknili obveznosti, da bi za storjeno krivico odgovarjali in da bi jo morali popraviti.

T. K.

SANJE

Če vprašate mene,

so leta, ko delaš, kar delaš, in živiš kakor živiš, ne da bi se spraševal, ne da bi se oznožil in ne da bi iz srca zaklel.

Potem pa pride in se vse to zgodi v enem samem trenutku. Priznaš, da si bedak, da čas odteka, da ne pušča nobenih sledov.

Takole, kakega zgodnjega popoldneva te samozadostne pomladi, ob čaši klepeta o sanjah in žajblju. Preprosto, z olajšanjem priznaš.

In ko se ti to zgodi, ne moreš več rjeti, da se ti ni že prej, da je to tako preprosto.

V trenutku ne verjameš več ne ljudje in ne v stvari, ki so ti bile svete. Spregledaš jih v njihovi banalnosti, prozaičnosti in nepomembnosti. Spregledaš ene in druge in moreš jih več razločiti.

IZ § ODNE PRAKSE

Piše: mag. Aleksej Cvetko

Prevzem na delo v drugo organizacijo

Pod pogojem, da je bil postopek prevzema v drugo organizacijo izpeljan v skladu z določbami splošne kolektivne pogodbe za gospodarstvo in da je bila sklenjena s strani pristojnih organov ustrežna pogodba, je prevzem v drugo organizacijo lahko zakonit, čeprav primeri in pogoji prevzema niso določeni v splošnem aktu organizacije.

Če delavec na delu, na katero je bil razporejen (prevzet), noče delati, mu delovno razmerje lahko preneha.

(Sodba Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, opr. št. VIII Ips 18/98 z dne 21. 4. 1998)

Sodišče prve stopnje je z obravnavano sodbo in sklepom zavrnilo zahtevek tožnice, naj razveljavi sklepa organov tožene stranke, na podlagi katerih je bila tožnica sprva razporejena (prevzeta) na novo delovno mesto, nato pa ji je zaradi tega, ker na drugem delu ni hotela delati, delovno razmerje prenehalo. Zato je zavrnilo tudi tožničin zahtevek za reintegracijo in reparacijo ter sklenilo, naj tožena stranka plača svoje stroške postopka.

Sodišče druge stopnje je z izpodbijano sodbo pritožbo tožnice zavrnilo in sodbo prvostopenjskega sodišča potrdilo.

Zoper pravnomočno sodbo drugostopenjskega sodišča je tožeča stranka vložila pravočasno revizijo, v kateri je uveljavljala revizijski razlog zmotne uporabe materialnega prava. Navajala je, da je sodišče v izpodbijani sodbi zavzelo napačno pravno stališče, ko je zaključilo, da so bile pravilno uporabljene določbe 15. člena ZTPDR. Pogoji, ki bi narekovali

prevzem tožnice v drugo organizacijo, niso bili podani, saj tožena stranka prevzema ni uredila v svojih splošnih aktih. Tožena stranka postopka tudi ni izpeljala z ugotavljanjem trajno presežnih delavcev, kar je zopet nepravilno. In končno, v njenem primeru ni bilo možno uporabiti določb 9. točke prvega odstavka 100. člena zakona o delovnih razmerjih, saj se določilo nanaša samo na odklonitev razporeditve na drugo delovno mesto v isti organizaciji.

Revizijsko sodišče je revizijo zavrnilo in svojo sodbo obrazložilo:

“Materialno pravo v izpodbijani pravnomožni sodbi, po mnenju revizijskega sodišča, ni bilo zmotno uporabljeno. Sodišče druge stopnje je pri odločanju pravilno uporabilo določbe 11. člena splošne kolektivne pogodbe za gospodarstvo (SKPG - Uradni list RS, št. 60/89 in 42/90) in določbe 15. člena zakona o temeljnih pravicah iz delovnega razmerja

(ZTPDR - Uradni list SFRJ, št. 60/89 in 42/90), ki se nanašajo na prevzem delavcev na delo v drugo organizacijo oziroma pri drugem delodajalcu. Res je sicer, kar v reviziji navaja revidentka, da zakon določa, da je prevzem možen pod pogoji in v primerih, kot so določeni s splošnim aktom. Ta zakonska določba je bila sprejeta zato, da se zagotovi vnaprejšnja opredelitev pogojev in primerov prevzema in da se prepreči morebitna samovolja posameznih organov pri takšnih prevzemih. Vendar je treba upoštevati, da je bila določba vnesena v zakon pred določitvijo pogojev in primerov v kolektivni pogodbi in pred sprejetjem zakona o gospodarskih družbah. Zato je treba tudi zakonsko določbo o določitvi v splošnem aktu obravnavati smiselno in ne dobesedno. To pa pomeni, da je možen zakonit prevzem na delo v drugo organizacijo tudi, če pogoji in primeri prevzema sicer niso določeni v splošnem aktu, je pa bil postopek izpeljan v skladu z določbami kolektivne pogodbe in da je pristojen organ ene gospodarske družbe, kot to predvideva tudi splošna kolektivna pogodba za gospodarstvo, sklenil ustrežno pogodbo s pristojnim organom druge gospodarske družbe. Ta pogodba, glede na danes veljavne predpise, lahko vsebinsko nadomesti v zakonu predviden splošni akt, saj so z njo že izpolnjene tiste zahteve, zaradi katerih zakon vsebuje določbo o ureditvi problema s splošnim aktom.

V spornem primeru je tožena stranka, kot sta ugotovili nižji sodišči, urejala prevzem revidentke na delo v drugo organizacijo s pogodbo, ki sta jo, v imenu obeh sodelujočih gospodarskih družb, podpisala organa, ki sta po zakonu pristojna za vodenje družb. Do prevzema tožnice v drugo organizacijo naj bi prišlo zaradi ukinitve dejavnosti čiščenja oziroma prevzema opravljanja tega dela s strani drugega podjetja. Čeprav ukinitve dejavnosti res pomeni spremembo zaradi operativnih

razlogov, pri kateri pride tudi do trajno presežnih delavcev, pa se njihov problem rešuje specifično in že pred uvedbo postopka ugotavljanja trajno presežnih delavcev, kot ga predvidevajo določbe zakona o delovnih razmerjih (ZDR - Uradni list RS, št. 14/90, 5/91 in 71/93). Ker se vsi odvečni delavci obravnavajo skupaj in se vsi tudi razporedijo na ustrežna delovna mesta v drugi organizaciji, prenesejo se tudi druge pravice iz delovnega razmerja (zaposlitev na delovnih mestih, ki ustrezajo strokovni izobrazbi, znanju in zmožnostim prevzetih delavcev, upoštevanje delovne dobe, kot da ni bila spremenjena zaposlitev), drugi postopki in kriteriji, ki se sicer uporabljajo pri ugotavljanju trajno presežnih delavcev, za njih niso potrebni. Zato v primerih prevzema sicer lahko tudi govorimo o trajno presežnih delavcih, katerih socialni položaj (delovna mesta) se rešuje na drug način in ne po postopkih določanja trajno presežnih delavcev. Zato tudi tožena stranka ni zmotno uporabila materialnega predpisa, ko ni uvajala še posebnega postopka (če sploh ne upoštevamo dejstva, da je v spornem primeru sploh šlo samo za enega delavca in da v takem primeru poseben postopek ni potreben) ugotavljanja trajno presežnega delavca, kot ji to očita revizija.

Tožena stranka je tudi pravilno uporabila določbo 9. točke prvega odstavka 100. člena ZDR. Ta določa, da delavcu preneha delovno razmerje, če noče delati na delovnem mestu, na katero je bil razporejen. Pojem razporeditve pa se nanaša samo na razporeditev znotraj ene organizacije, kot to zmotno navaja revidentka, ampak ga je treba razlagati širše. Ker zakon pozna tudi institut prevzema delavca v drugo organizacijo ali k drugemu delodajalcu, se pojem razporeditve, če je šlo za prevzem na delo v drugo organizacijo in ob upoštevanju, da gre praktično za kontinuiteto delovnega razmerja, lahko raztegne tudi na tak prevzem, seveda pod pogojem, da je bil ta opravljen v skladu s predpisi. Ker je tožena stranka, kot je že zaključilo revizijsko sodišče, za revidentko v skladu z veljavnimi predpisi predvidela prevzem v drugo organizacijo, kar je revidentka odklonila, je tožena stranka imela osnovo za uporabo navedenega določila ZDR.”

Tako nenadoma vem, da sem doslej za dobre stvari potrošil le drobec energije, ki mi je bila na voljo. Vse je bilo nekako na pol in le kolikor sem dajal, sem tudi dobil. Življenje je pravzaprav prizanesljivo.

Recimo, moje delo v sindikatu. Sami uspehi, sestavljeni iz na pol uresničenih idej, hitro pripravljene posegov, retoričnih kamuflaž, fint in nesposobnosti drugih (če bi bil opozicija, bi si dal nezaupnico).

Primerjavam s tistimi v naši sindikalni zvezi, ki zase trdijo drugače, se bom seveda izognil, da ne bi znova zapadel v komo.

Piše: Doro Hvalica

Vem, da sem le sebi lahko spovednik. Toda, ker kazni za uspešno delo ni, nagrade pa bodo pobrali zaverovani v svojo nepogrešljivost, sem si naložil pokoro: naredil bom kaj dobrega še do konca svojega mandata. Zbudil se bom iz dremeža, ustaljenih navad, preteklosti, vrtanja po nosu. Zdaj. Boljši del prihodnosti je treba namreč vedno zastaviti še pred počitnicami.

Ko sem sklenil, sem tudi že vedel, kaj je treba in kaj bom storil. Saj poznaš ta žlahtni občutek? Občutek volje, ko veš, da boš zmogel. Sicer ne veš natanko kako, in te to tudi ne bega. To so plodni trenutki in treba se jim je povsem prepustiti. Delo utegne biti, če vprašate mene, pravo nadomestilo za sanje in pravi odgovor. Z delom uspe kdaj pa kdaj celo sanje uresničiti. Morda je dobro, da se mi to dogaja prav v letu naše skupščine. Ne vem.

Vem pa, da bo ob letu Sindikat kulture Slovenije drugačen. Takrat me pobarajte za recept ali pa po zdravju.

Vlada bo že prihodnji teden sprejela program ukrepov aktivne politike zaposlovanja. Vanj naj bi bilo vključenih kar 116.000 brezposelnih. Za ta programe je v proračunu rezerviranih skoraj 12 milijard tolarjev. K zmanjšanju števila brezposelnih naj bi prispeval tudi spremenjen način dela zavoda za zaposlovanje, zaradi česar se je število brezposelnih od januarja do konca aprila že zmanjšalo za pet tisoč. Zaradi iskanja delavcev za Revoz so se zaposlili tudi nekateri delavci, ki so imeli le delo (uradno so bili brezposelni). To so ta teden na tiskovni konferenci ministrstva za delo povedali minister Anton Rop, državna sekretarka Zdenka Kovač in Mauricija Batič z zavoda za zaposlovanje.

Tone Rop, minister za delo, računa, da bodo sindikati podprli aktivno politiko zaposlovanja.

nico. Skladi dela naj bi delovali tako, da bi od 1200 napovedanih presežnih delavcev delo obdržalo vsaj 700. Od vseh 30.000 predvidenih presežnih delavcev naj bi na ta način ohranili vsaj 85 odstotkov.

Kovačeva je govorila tudi o programu skrajševanja delovnega časa, ki naj bi podjetjem namesto odpuščenja omogočil obdržati vse zaposlene. Ministrstvo za delo bo

Ministrstvo za delo predstavilo program ukrepov aktivne zaposlovalne politike

V aktivno zaposlovalno politiko bodo vključeni skoraj vsi brezposelni

Kot je povedal **Tone Rop**, bo še pred sejo vlade program aktivne zaposlovalne politike obravnaval tudi ekonomsko-socialni svet. Minister meni, da socialni partnerji programu ne bodo nasprotovali, saj so ga sami zahtevali. Do nesoglasij bi lahko prišlo le, če bo kdo zahteval rezultate že pred uveljavitvijo sprememb. Zmanjšanje stop-

ciji dela, programih, pri prodaji in na finančnem področju. Zaenkrat nameravajo vključiti 33 podjetij. Ob izpolnjenih predpostavkah bodo ukrepi vladinega programa aktivne politike zaposlovanja letos omogočili zmanjšanje števila brezposelnih za 10.000, v prihodnjem letu pa mogoče še do 20.000.

Predagatelji programa aktivne politike zaposlovanja so ugotovili, da so stroški prestrukturiranja podjetij v primeru, ko država posreduje pravočasno, bistveno manjši kot taktat, ko so podjetja že potopljena. K boljšim rezultatom pri odpravljanju brezposelnosti bodo pomagale tudi izboljšane metode dela strokovnih služb zavoda za zaposlovanje. Pri posredovanju dela naj bi zavod za zaposlovanje nudil kakovostnejše storitve.

Velika novost predlaganih ukrepov aktivne politike zaposlovanja je program javnih del, vanj naj bi se letos vključilo 9500 brezposelnih oseb, prihodnje leto pa dvakrat več. Po sprejetju sprememb zakona o zavarovanju za primer brezposelnosti bo izvajalcem javnih del priznana posebna oblika delovnega razmerja.

Državna sekretarka v ministrstvu za delo **Zdenka Kovač** je dodala, da pripravljajo tudi strategijo zaposlovalne politike do leta 2006, kar od naše države pričakujejo tudi organi EU. Cilj ministrstva za delo je trg dela, ki bo omogočil čimbolj polno zaposlenost. Seveda ne le klasičnega dela

Zaposlitev za več tisoč invalidov

Z novimi oblikami zaposlovanja invalidov bo delo dobilo 20 odstotkov več invalidov kot doslej, torej bo na novo zaposlenih 750 invalidov. Zaradi prestrukturiranja velikih gospodarskih podjetij bodo ustanovljena nova invalidska podjetja, v katere naj bi bilo vključenih 3700 do 4200 invalidov.

za nedoločen in poln delovni čas, ampak tudi nove fleksibilne oblike zaposlenosti. Po besedah Zdenke Kovač naj bi se podjetnost prebivalstva pri zaposlovanju povečala zlasti s spodbujanjem lokalnih zaposlitvenih iniciativ. V tem okviru naj bi zlasti na gospodarskih območjih, ki nazadujejo, in na demografsko ogroženih območjih dobilo delo 2500 oseb. Ta program

ob sodelovanju z drugimi ministri skušalo pospešiti samozaposlovanje v kmetijstvu, kjer naj bi na ta način delo dobilo 5000 oseb. Investicije "na zeleni livadi" (greenfield) naj bi ustvarile zametke novih nosilcev zaposlovanja.

Kot je povedala **Mauricija Batič** z zavoda za zaposlovanje, je bilo januarja v naši državi več kot 130.000 brezposelnih, konec aprila pa 125.800. Zmanjšanje števila brezposelnih je ocenila za dokaz boljšega dela strokovnih služb zavoda za zaposlovanje. Boljše naj bi bilo tako obveščanje delodajalcev o iskalcih zaposlitve kot tudi usposabljanje brezposelnih. Za še boljše delo zavoda za zaposlovanje pa bodo potrebne tudi organizacijske spremembe. Izboljšali naj bi zlasti delo uradov za delo, kjer iskalci zaposlitve dobijo največ pomoči. Nov način dela uradov za delo bodo najprej preizkusili, kar že poteka na Koroškem in na Ptujju, v Zasavju pa se o tem še pogovarjajo. Batičeva je tudi menila, da je iskanje delavcev za potrebe Revozja in programe javnih del privedlo do tega, da so delodajalci zaposlili nekaj tistih, ki so zanje že delali, čeprav so bili prijavljeni na zavodu.

Za programe javnih del je Batičeva še dejala, da omogočajo večje samospoštovanje brezposelnih, saj ti sicer po nekaj mesecih brez dela izgubijo samozaupanje. V 15 krajih v Sloveniji delujejo klubi iskalcev zaposlitve, ki kar polovici svojih članov pomagajo priti do novega dela.

Franček Kavčič

Manj dela na črno

Z odpravljanjem dela in zaposlovanja na črno naj bi stopnji registrirane brezposelnosti (lani 14,4) in anketne brezposelnosti (lani 7,1 odstotka) približali. To pomeni, da bi status brezposelnih imeli le dejanski iskalci dela.

nje in števila brezposelnosti, ki je glavni cilj programa, je namreč povezano z gospodarsko rastjo in prenovo sistema zavarovanja za primer brezposelnosti. V aktivno zaposlovalno politiko naj bi bilo po programu ministrstva za delo, sodelovala bodo tudi druga ministri in drugi dejavniki, vključenih kar 116.000 oseb – skoraj toliko, kot imamo brezposelnih. V državnem proračunu je za ta program rezerviranih 11,8 milijarde tolarjev, na razpolago bodo tudi obveznice Slovenske razvojne družbe. V posebne programe bodo vključena nekatera podjetja, naprimer Planika in Peko, ki sodelujejo v programu P 11. Strategijo pomoči tekstilni in usnjarski industriji, ki naj bi se v Sloveniji obdržali, so že pripravili, za nekatere druge delovno intenzivne dejavnosti pa bodo to še naredili. Ugotovili so tudi, da pri sanaciji podjetij ne zadošča zgolj kadrovska prestrukturiranje, potrebne so tudi spremembe v organiza-

Več kot 90.000 delovnih mest

Programi ukrepov aktivne politike zaposlovanja predvidevajo zaposlitev 42.051 brezposelnih in ohranitev 50.666 delovnih mest, kar je 28 odstotkov več kot lani.

že preizkušajo, letos naj bi ga le še pospešili.

Program ukrepov aktivne politike zaposlovanja predvideva tudi posebno odgovorno reševanje trajno presežnih delavcev. Zanje bodo ustanovljeni posebni skladi dela, najprej pri železarnah in za želez-

Kam bo šel denar

Kar 116.517 brezposelnih naj bi bilo vključeno v različne programe. Zavod za zaposlovanje bo pripravljajal za novo zaposlitev, preusposabljal ali vključil v javna dela 61.851 oseb, s subvencijami pa bo pomagal 54.666 osebam. Največji del povečanih proračunskih sredstev je namenjen za javna dela, preusposabljanje, pripravo na zaposlitev in reševanje presežnih delavcev.

**Pogovor s
predsednico SKEI v
slovenjebistriškem
Crousetu Mileno
Brumec**

Tuji delodajalec dosledno spoštuje kolektivno pogodbo

Današnje podjetje Crouset iz Slovenske Bistrice je bilo pred leti sestavni del koncerna Gorenje. Obrat za proizvodnjo programatorjev je najprej posloval v okviru Gorenjevega podjetja Pralne in pomivalne tehnike, kasneje pa se je preoblikoval v samostojno hčerinsko podjetje Gorenje Programatorji. Gorenje je tovarno pred dvema letoma prodalo ameriškemu podjetju Emerson, ki je sedaj stoođtostni lastnik Crouseta. Kako to spremembo občutijo delavci, nam je povedala predsednica Sindikata kovinske in elektroindustrije Slovenije v Crousetu Milena Brumec.

“Zaradi tega, ker je postalo lastnik družbe tuje podjetje, ni izgubil dela noben delavec, tuji lastniki so ohranili tudi staro vodstvo. Preden je Gorenje svoje hčerinsko podjetje prodalo tujcem, je bilo v njem zaposlenih nekaj več kot 100 delavcev. Kmalu potem, ko je tovarna prešla v last tujcev, pa se je obseg proizvodnje tako povečal, da so dodatno zaposlili še 150 delavcev, večinoma za določen čas. Sedaj dela v tovarni okoli 155 delavcev, kar je še vedno znatno več kot pred leti,” pravi Milena Brumec.

Delavci prejema jo plače redno

Na vprašanje, ali je pri politiki zaposlovanja prišlo do kakšne večje spremembe, je Brumčeva odgovorila: “Kadar ima tovarna več naročil in več dela, zaposli za določen čas dodatne delavce. Ko se obseg dela zmanjša, pa morajo omenjeni delavci nazaj na zavod za zaposlovanje. Res je, da se je število delovnih mest v naši tovarni povečalo, vendar pa delovna mesta za tiste, ki so prišli na novo in nimajo sklenjenega razmerja za nedoločen čas, niso več tako varna kot delovna mesta starih delavcev.”

Kakšni pa so delovni pogoji? “Tovarna je sedaj bolj urejena, delo je dobro organizirano, pa tudi norme se manj spreminjajo. Skratka, razmere v tovarni se obračajo na boljše, ne na slabše,” pravi Brumčeva.

Kako pa je s plačami in drugimi pravicami delavcev? “Tuji lastnik dosledno spoštuje pravice, ki jih delavcem dajejo kolektivne pogodbe in zakoni. Plače dobivamo redno in v višini, določeni v kolektivni pogodbi. Enako velja tudi za regres in druge prejemke. Regres za malico dobimo v skladu s kolektivno pogodbo. V podjetju imamo organizirano toplo malico. Ravno kar pa se pogovarjamo o tem, da bomo delavci dobili regres za malico izplačan. Potem se bo vsak sam odločil, ali bo malical v tovarni ali ne.”

Torej tuji delodajalec dosledno spoštuje našo delovnopravno zakonodajo? “Včasih skoraj preveč dosledno,” pravi smeje Milena Brumec. “Ko smo ob koncu leta predlagali, da bi nam izplačali nagrado za prizadevno in uspešno delo, so nas vprašali, v katerem zakonu oziroma kolektivni pogodbi je določena višina nagrade. Ker zakon takšne nagrade ne predvideva, nam je tudi niso izplačali.”

Izkušnje sindikalistov v Crousetu kažejo, da tuji delodajalec dosledno spoštuje našo delovno pravno zakonodajo, večjih plač in drugih pravic, kot jih določa kolektivna pogodba pa delavcem ni pripravljen priznati. Podobne izkušnje imajo tudi v nekaterih drugih podjetjih v Podravju, ki so v lasti tujcev. **Morda bi bilo zaradi tega pametno, če bi v kolektivnih pogodbah poleg minimalnih pravic delavcev opredelili še kaj več.**

Milena Brumec: Odkar je podjetje v tuji lasti, se je število zaposlenih bistveno povečalo.

Solidarnost med delavci

Sicer pa si v Crousetu delavci pomagajo tudi med seboj. “Že tri leta imamo v našem podjetju blagajno vzajemne pomoči,” pojasnjuje Brumčeva. “Delavci vanjo plačujejo 1000 tolarjev mesečno, iz nje pa lahko dobijo do 60.000 tolarjev brezobrestnega kredita za dobo 10 mesecev. Če delavec zapusti podjetje, lahko denar, ki ga je vložil v blagajno vzajemne pomoči, dvigne v enkratnem znesku. Zaradi ugodnih pogojev je med delavci veliko zanimanja za kredite iz blagajne

vzajemne pomoči, saj se mnogi samo s plačo težko prebijajo iz meseca v mesec. Delavcem, ki se znajdejo v večji gmotni stiski, pa skladno z določili kolektivne pogodbe na predlog sindikata daje solidarnostno pomoč tudi podjetje.”

Delavci tovarne programatorjev niso nikoli imeli v lasti počitniških kapacitet, zato si še danes vsak po svoje ureja, kam bo šel na dopust. Sindikat podjetja pa svojim članom omogoča nakup kart za kopanje v Ptujskih toplicah po sindikalni ceni.

S čim se pretežno ukvarja sindikat? “Največ pozornosti posvečamo uresničevanju kolektivnih pogodb. Moram reči, da pri tem dobro in korektno sodelujemo z vodstvom podjetja. Poleg tega pa sodelujemo tudi v aktivnostih, ki jih organizira sindikat kovinske in elektroindustrije na območju in v republiki. Tako se je denimo šest članov iz naše tovarne udeležilo protestnega shoda za varno starost v Ljubljani. Prav tako sodelujemo na seminarjih za usposabljanje in na različnih sestankih, ki jih organizira SKEI,” pravi Milena Brumec. “Pri delu nam po strokovni plati veliko pomaga območni odbor SKEI, med seboj pa si z izmenjavo strokovnih informacij in izkušenj pomagamo tudi sindikalni zaupniki iz različnih podjetij. Zakonodaja se danes pri nas tako hitro spreminja, da je človek sam težko z vsem na tekočem.”

Brez sindikata ne gre

Vodstvo sindikata v Crousetu bi zelo rado organiziralo tudi kakšen seminar za usposabljanje članov, vendar za to žal nima dovolj sredstev, saj delež sindikalne članarine porabi v glavnem za redno delo in za pripravo občega zbora ob koncu leta, pa seveda tudi za sindikalni izlet, ki ga že po tradiciji organizirajo vsako leto.

V SKEI je vključenih 110 delavcev oziroma 70 odstotkov vseh zaposlenih v Crousetu. “Delavci se zavedajo, da bi bili brez sindikata nemočni, še zlasti takrat, kadar se znajdejo v težavah. Zato je večina delavcev tudi aktivna v našem sindikatu,” pravi Milena Brumec.

T. K.

Edina spomladanska sejemska priridev v Mariboru – sejemski trojček **Energetika, Terotech-vzdrževanje in Logotrans** – je bila vabljliva zlasti za strokovnjake in poslovneže. Še posebej so se zanimali za ekspanatne podjetij, ki so prejela zlate medalje. Med temi so: tlačno razbremenilni ventil **Danfoosa Trate** iz Ljubljane, univerzalne rezalne šobe inovatorja **Marjana Goriška**, te so svetovna novost, linija transportnih naprav podjetja **Tokam** iz Spodnje Ščavnice.

Razstavljeni proizvodi, strokovna posvetovanje in tekmovanja viličarjev so pokazala, da je v Mariboru in vsej Sloveniji kljub krizi v industriji še veliko tehničnega znanja in tradicije. Sedaj je samo vprašanje, ali bodo pristojni znanje in usposobljenost ljudi znali uporabiti za hitrejše prestrukturiranje in razvoj domače industrije in gospodarstva nasploh.

T. K.

Zakon o davku na dodano vrednost še vedno neevropski?

Državni zbor naj bi po možnosti še pred poletnimi počitnicami sprejel zakona o davku na dodano vrednost in o trošarinah, s katerima bo Slovenija poenotila svoj davčni sistem s sistemom v Evropski uniji. Vlada mu je že pred koncem aprila poslala v drugo branje po napotkih iz prve obravnave popravljeni in dopolnjeni predlog zakona. V nekaterih zainteresiranih krogih, zlasti gospodarskih, pa niti z dopolnjenim zakonskim predlogom niso zadovoljni, čeprav je vlada vanj vgradila veliko njihovih predlogov in zamisli.

Milica Gostiša, vodja službe za gospodarski sistem Obrtne zbornice Slovenije, ki nam je posredovala pripombe te organizacije na predlog zakona, pripravljene za drugo branje, je povedala, da bodo v tej zbornici vztrajali do konca razprav o zakonu o davku na dodano vrednost, da bi ga naredili dovolj "evropskega". Tak namreč še vedno ni, čeprav je vlada upoštevala precej njihovih pripomb, denimo, da naj uveljavi dve davčni stopnji in ne le eno, poenostavi administracijo, poveča mejo dohodka, pri katerem neko postane davčni zavezanec, z dveh na pet milijonov tolarjev itd.

»Toda iz zakonskega predloga je še vedno razvidno, da je bil narejen takšen, kot je, zgolj z namenom zagotoviti proračunska sredstva in pokriti pričakovani izpad prihodka proračuna iz drugih davčnih virov (carin na primer),« nam je dejala Milica Gostiša. »Zato si bomo še naprej prizadevali, da bi bil zakon narejen bolj po meri gospodarstva.«

Na Obrtni zbornici vlado opominjajo, da ima vsaka bodoča članica Evropske unije možnost v prehodnem obdobju zakonodajo prilagoditi razmeram v svojem gospodarstvu. To možnost bi morali izkoristiti tudi v Sloveniji. Opozarja pa tudi na veliko finančno nedisciplino, na zakonodajo, ki bolj ščiti dolžnika kot upnika, na neenak status upnikov (samostojnih podjetnikov naprav pravnim osebam), na dejstvo, da lahko dolžnik kljub blokiranemu žiro računu še naprej vzpostavlja dolžniško-upniška razmerja in s tem ogroža predvsem male podjetnike.

»Zato vztrajamo, da bi malo gospodarstvo davek moralo plačati šele po plačani realizaciji ali pa naj vlada dovoli daljše, trimesečno obdobje za plačilo davka,« je dodala Milica Gostiša. »Po plačani realizaciji naj bi davek plačevali mali davčni zavezanci vsaj v preho-

dnem obdobju, kasneje pa še zavezanci, ki ne bi dosegli deset milijonov tolarjev letnega prometa. Vlada tudi ni upoštevala možnosti pavšalne obdavčitve malih davčnih zavezancev (ki imajo do 20 milijonov tolarjev letnega prometa), čeprav nekatere države v Evropski uniji takšno možnost izkoriščajo, da zmanjšajo stroške administriranja davčnih organov in davčnih zavezancev. Smernice sveta Evropske unije izrecno poudarjajo, da malo gospodarstvo ne sme biti na slabšem po uvedbi dav-

V gospodarstvu niso zadovoljni niti s predlogom zakona, pripravljenim za drugo branje v državnem zboru. Vladi očitajo, da je z nekaterimi novimi rešitvami celo poslabšala konkurenčni položaj izvoznikov.

ka na dodano vrednost. Menimo tudi, naj bi prometni davek v tujinah pred uveljavitvijo zakona o davku na dodano vrednost plačevali takrat, ko bo dejansko poravnani od dolžnikov. Prav tako smo prepričani, da bi bilo koristno oprostiti plačevanja davka izdelke domače in umetnostne obrti, ali pa bi smeli biti obdavčeni kvečjemu po nižji davčni stopnji.«

Na Obrtni zbornici zdaj pripravljajo amandmaje na zakon o davku na dodano vrednost in po neuradnih podatkih teh ne bo malo.

Tudi ob novem predlogu zakona o davku na dodano vrednost mnogi nezadovoljni in pripravljajo amandmaje. Najbolj prizadevni so v obrtni zbornici in gospodarski zbornici.

Pripombe na zakon je oblikovala tudi Gospodarska zbornica Slovenije kot predstavnik gospodarstva. Ugotavlja, da je v pripravi predloga zakona za drugo branje v državnem zboru vlada upoštevala samo nekatere zbornične predloge, hkrati pa dodala nekatere rešitve, s katerimi se v gospodarstvu ne morejo strinjati. Najslabše je, da bo takšen zakon, kot je predlagan zdaj, imel na gospodarstvo vrsto slabih učinkov, in to zlasti zaradi vztrajanja vlade pri visokih davčnih stopnjah, podaljševanju rokov za vračilo davka davčnim zavezancev (zlasti izvoznikov) ter povečevanju meje, ki določa, kdaj kdo postane davčni zavezanec. Gospodarska zbornica se zavzema za nižje davčne stopnje, kot jih je predlagala vlada, in sicer 15-odstotno splošno stopnjo, ta je najnižja možna v

nege davka na dodano vrednost. Ker bo davek prinesel v proračun več sredstev kot prometni davek, zbornica meni, da ni razlogov za vztrajanje pri dosedANJI višini neposrednih dajatev, zlasti tistih, ki bremenijo ceno dela.

Gospodarstvenike, zlasti izvoznike, je razburil novi predlog vlade, po katerem bi izvoznikom podaljšali rok za vračilo davkov, plačanih pri izvozu. To je slabša rešitev kot v prvem zakonskem predlogu in dejansko slabi konkurenčni položaj izvoznikov. Zato predlagajo, naj bi davkarija izvoznikom vrnila plačane davke ob izvozu v osmih dneh, če pa bi rok zamudila, bi morala plačati zamudne obresti po enaki obrestni meri, kot velja za davčne zavezance, ki prepozno plačajo davek.

Gospodarska zbornica se je nasprotno od Obrtne zbornice zavzela za upoštevanje evropske prakse pri določanju spodnje meje za uvrstitev nekoga med davčne zavezance. Evropske smernice po njenih podatkih priporočajo mejo dohodka 5000 ecujev (1 ecu je približno 2 marki), kar je komaj petina zneska, predlaganega pri nas. Naša rešitev naj bi ustvarjala neenake tržne pogoje poslovanja, zato predlaga prvotno rešitev v višini dveh milijonov tolarjev letnega dohodka zavezanca.

Izkoristiti pa bi kazalo tudi možnost upoštevanja določenih specifičnosti posameznih držav, ki se pridružujejo Evropski uniji, in v prehodnem obdobju do polnopravnega članstva uvesti nekatere posebne rešitve, tako denimo za gostinstvo, ki bi bilo z davkom na dodano vrednost zelo prizadeto (za četrtino povišane cene!).

Gospodarstveniki pa niso edini, ki bi zakon o davku na dodano vrednost prilagajali svojim potrebam. Oglasile so se denimo invalidske organizacije, ki menijo, da bi bil ta zakon prava priložnost, da bi država izpolnila ustavno določilo iz leta 1993 o ureditvi davčnih olajšav zanje. Debata o tem zakonu, s katerim si odpiramo pot v Evropsko unijo, bo, kot kaže, vendarle še dolga in vroča. Upajmo, da ne predolga in da bo za priučevanje davčnih zavezancev na novi davčni sistem ostalo dovolj časa.

Gasilska slika po pogovoru vodstva KNG z izvršnim odborom KNG v TKK Srpenica. Predsednik KNG v TKK Božidar Rot (skrajno levo) je zagotovil, da bodo za člane sindikata, takoj ko bodo izvršnemu odboru predložili verodostojne papirje, obrazce poslali v Ljubljano, odkoder naj bi solidarnostno pomoč dobili takoj.

Kako bo KNG bo pomagal članom v Srpenici in drugim prizadetim v Posočju

Vodstvo KNG je prejšnji petek obiskalo Posočje, ki ga je nedavno prizadel potres. Z županoma Bovca in Kobarida in izvršnim odborom sindikata v TKK Srpenica se je želelo pogovoriti o tem, kako in komu izročiti denarno pomoč najbolj prizadetim. Pogovori so bili še pred odločitvijo vlade, ki je o zakonu sklepa la na seji ta ponedeljek. Denarno pomoč v višini petih milijonov tolarjev – KNG Krke in Save sta prispevala po dva milijona, republiški odbor pa enega – bo nakazan na posebno računa pri občinah Kobarid in Bovec. Članom sindikata KNG iz TKK Srpenica, ki bodo predložili dokaze o povzročeni škodi, bo republiški odbor skladno s posebnim

pravilnikom glede na višino škode nakazal do 1,2 povprečne bruto plače v Sloveniji, kar zneso nekaj več kot 180.000 tolarjev.

Pogovor z županoma je razkril, da ljudje želijo, da pomoč pride čim bližje. Da naj torej ne ostane v glavnem mestu, kjer lahko izpuhti. V obeh občinah, kjer je velikonočni potres povzročil največ škode, so dosedaj skrbeli le za to, da bi ljudem omogočili bivanje. S sanacijo objektov se še niso ukvarjali, saj komisije šele zdaj končujejo delo. Prepričani pa so, da naj objekte družbenega standarda sanira država prek resornih ministrstev. Pomoč naj bi šla le ljudem, ki za svoje bivanje v prostoru skrbijo zlasti sami.

Sredstva je treba nakazati:

- Občina Kobarid** – pomoč prizadetim v potresu številka računa: 52030-743-1258
- Občina Bovec** – sredstva solidarnosti za odpravo posledic potresa številka računa: 52030-743-1221

Na fotografiji je ena od poškodovanih hiš v bližini Bovca. Bolj in manj poškodovanih je več sto. Občini Bovec in Kobarid sta za zbiranje pomoči prizadetim odprli posebno žiro računa.

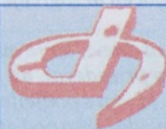
Ivan Furlan Kodrmac, sekretar območne organizacije ZSSS za Posočje, je med KNG in županoma vzpostavil le stik. Franjo Krsnik (prvi z desne), sekretar KNG, je županoma povedal, da bo KNG neposredno pomagal svojim članom v Srpenici. Branko Bambič (drugi z desne), podpredsednik KNG in predsednik KNG v Krki, je povedal, da so v podjetju razmišljali o enodnevnem zaslužku. Ker so podobno razmišljali tudi v vladi, bodo krkaši zaenkrat dali dva milijona tolarjev. Toliko bo prispeval tudi KNG Save, je povedal Janez Justin (tretji z desne), predsednik tega sindikata, tudi predsednik KNG. Župana Kobarida in Bovca, Robert Trampuž in Pavel Gregorčič (med njima tajnica občine Kobarid), sta zagotovila, da bodo denar po posebnem pravilniku nakazali tistim, ki pomoč najbolj potrebujejo.

O delitvi pomoči, ki bo prišla neposredno na žiro račune občin, bodo verjetno odločili s posebnim pravilnikom. Pravilnik naj bi bil takšen, da bi denar dobili najbolj prizadeti. Župana sta še povedala, da se v nekaterih prizadetih vaseh in krajevnih skupnostih ljudje kar znajdejo, v Krnu in drugih naseljih, kjer živijo le starejši, pa bodo brez pomoči od zunaj

naselja kmalu povsem opustela. Prostor bo dokončno izgubljen, počitniške hiše namreč ne pomenijo življenja.

Vodstvo KNG se je z županoma dogovorilo, da bo polovico denarja nakazalo občini Kobarid, drugo polovico pa Bovcu. Enako bosta ravnala tudi sindikata Krke in Save.

F. K.

DELAVSKA HRANILNICA d.o.o.
Ljubljana, Dalmatinova 4

ČLANI SINDIKATOV, UPOKOJENCI IZKORISTITE UGODNO POSOJILNO PONUDBO HRANILNICE

Za letni dopust, oddih in za zdravstvene storitve lahko dobite posojilo v hranilnici z obrestno mero **T+0** %.

POSOJILO LAHKO VRNETE V 6, 7, 8, 9, 10, 11 in 12 MESECIH.

KJE?

V lepotah pohorskih gozdov na ROGLI, v zdraviliščih: TERME ZREČE, TERME ČATEŽ, MORAVSKE TOPLICE, TOPOLŠČICA, ATOMSKE TOPLICE, ŠMARJEŠKE IN DOLENJSKE TOPLICE, STRUNJAN, RADENCI, ROGAŠKA in v vseh drugih zdraviliščih ter hotelih slovenskega primorja: PALACE v Portorožu, SIMONOV ZALIV, BELVEDER IN MARINA v Izoli.

Po napornih delovnih dnevih in vsakodnevnih stresih si vzemite čas zase, za svojo dušo in telo, za počitek in nabiranje novih moči.

Pokličite nas, da Vam bomo lahko še pravočasno opravili rezervacijo in uredili posojilo.

Zakaj bi plačevali oddih z gotovino, če lahko dobite pri nas posojilo z obrestno mero T+0 %, za Vaša sredstva na varčevanju pri nas pa Vam priznamo obrestno mero T+4 %.

Vsako posojilo bomo izračunali individualno po vašem izboru hotelske storitve.

Upamo, da je naša posojilna ponudba za vas zanimiva. Se priporočamo. Vse v zvezi z oddihom in posojilom zanj boste uredili v hranilnici osebno ali tudi po telefonu (061) 312-098, 316-881, (0609) 640-252.

Našo ponudbo Vam sporočamo zato, da jo lahko koristite ta trenutek, prihodnje mesece, v poletnem času – kadarkoli.

Služba za poslovanje z občani

Modrost

"Halo, halo! Žena, si ti? Ali ni čudovito, da sem ti kupil mobilni telefon? Sedaj te lahko pokličem, kadar koli si te zaželim slišati. Ali ni to čudovito?"

"To je res čudovito! Samo to mi povej, kako si zvedel, da sem v solariju!?"

Razlika je!

Je med seksom in samozadovoljevanjem sploh kakšna razlika?

Je, je, saj med seksom lahko spoznaš veliko ljudi.

Resnica

"Gospa, na tekmi ste zmerjali sodnika, da je slabič, da je impotenten, da ne zna soditi in da ni uporaben za nič drugega kot za pomivanje posode. Od kod pa vse to veste?"

"Njegova žena sem!"

Iskrenost

"Ali me je kdo iskal, ko me ni bilo doma?" je mož povprašal ženo.

"Zvečer te je iskal neki orjak. Rekel je, da te bo zdrobil, ko te dobi v pest! Potem je povprašal, kje si."

"In kaj si rekla?"

"Da te žal ni doma!"

Franjo Krsnik, sekretar KNG, in Drago Vidrih, predsednik nekdanjega medobčinskega sveta ZSS, sta se pred dnevi srečala v Kobaridu. Iz odločne kretnje Krsnikove roke je videti, da Svobodni sindikati ne capljajo za Slovensko vojsko (prej Teritorialno obrambo), kjer Vidrih službuje že skoraj desetletje.

Čast

"Dragi prijatelj, ali res še nikoli nisi govoril z mojo ženo?" je mož vprašal prijatelja.

"Ne, ta čast me še ni doletela!"

"No, potem pa bo kar držalo, da z njo še nisi govoril."

Odkritost

"Vaš sin je čisto pameten fant, samo malce preveč je nemaren," je rekla učiteljica mami na govorilnih urah.

"Kaj bi šele rekli, če bi spoznali njegovega očeta?" je vzela mama v bran sina.

Prijaznost

Mož je v igralnici priigraval veliko denarja. Takoj je poklical domov ženo.

"Draga, ali bi šla z mano za nekaj dni na Havaje?"

"Seveda! Kdo pa je pri telefonu?"

Humoreska

Odkar je naš direktor izvedel, kako nameravajo sanirati ptujsko Delto, ga ni mogoče več prepoznati. Prej je hodil po tovarni sključen in zagrenjen, sedaj pa je zopet ves živahen in židane volje.

"Dragi sodelavci, naših skrbi je konec," je dejal pred dnevi, ko je malical skupaj z nami. Naš direktor si je namreč lani zelo prizadeval, da bi regres za malico ukinili, seveda vsem in ne samo njemu, ki ima s podjetjem sklenjeno tajno individualno pogodbo. Čeprav je opozarjal, da lahko podjetje zaradi tega, ker vsem zaposlenim malice regresira, propade, se ni odrekel še nobeni malici. Kadar nima časa priti v tovarniško menzo, to je običajno takrat, kadar je za malico kakšna krompirjeva omaka, mu tajnica malico, prekrito s servieto, odnese kar v pisarno.

Ker smo imeli omenjenega dne za malico zelje s fižolom, smo bili vsi presenečeni, ko se je direktor pojavil v tovarniški menzi in sedel med nas.

"Fantje, našo tovarno bomo sanirali s pomočjo Deltinega modela!" je rekel ponosno.

"Za kakšen model oziroma stroj pa gre," sem vprašal previdno, saj sem mislil, da bomo pri Delti nabavili kakšen nov čudežni stroj, s pomočjo katerega bomo toliko naredili, da bo lahko tovarna odplačala vse dolgove.

"Fantje, če hočete biti na tekočem, morate več čitati! Pri Deltinem modelu ne gre za kakšen nov čudežni stroj, temveč za čudežni model organiziranja, s katerim je mogoče slabo podjetje tako rekoč čez noč spremeniti v dobro," je dejal navdušeno direktor.

"Saj to ni mogoče!?" se je sodelavec Peter bolj začudil kot ugovarjal, saj ve, da našemu direktorju nasploh ni pametno ugovarjati.

"Seveda je mogoče! Samo pogledjte, kako bodo na Ptujju izpeljali sanacijo Delte. Že pred leti, ko je novomeški Labod na novo ustanovil na Ptujju hčerinsko podjetje (imenuje se Labod Delta Konfekcija), je v njem delavce samo zaposlil, lastnik proizvodnih prostorov in strojev pa je ostal sam. Sedaj, ko se hčerinsko podjetje utaplja v dolgovih, bodo Delto enostavno poslali v stečaj. Ko bo Delta dokončno propadla, bo bivša direktorica Delte ustanovila novo podjetje, ki bo od Laboda dobilo v najem prostore in stroje. Tako bo novo podjetje v istih proizvodnih prostorih, na istih strojih in z manjšim številom istih delavk delalo in poslovalo naprej. Slaba tovarna, ki ima sedaj ogromno izgubo, se bo čez noč spremenila v dobro zasebno tovarno. Ali ni to genialno?"

"Kdo pa bo poplačal Deltine dolgove?" smo povprašali vsi v en glas.

Iz dnevnika delavca Jožeta

Genialni model sanacije

"Lepo vas prosim, ne bodite malenkostni. Ko govorimo o rešitvi tovarne, se menda ja ne bomo ozirali na takšno banalno stvar, kot so stari dolgovi. Sicer pa Delta, podobno kot naše podjetje, največ dolguje svojim delavkam, ki jim bivša direktorica ni izplačevala plač in drugih prejemkov po kolektivni pogodbi. To pa ni več problem!"

"Zakaj ne?" smo zopet začudeno povprašali v en glas.

"Poglejte! Čeprav so delavke dobivale mizerne plače, so vendarle preživele, ali ne? Sedaj pa gre za to, da preživi še tovarna. Tako bo stvar urejena v zadovoljstvo vseh, saj bodo preživele vsi - tovarna in delavke. Potem se bo lahko zgodba ponovila od začetka. V Delti so iznašli zares genialni model, ki to omogoča!" je samozavestno pojasnil direktor.

"Bomo torej tudi našo tovarno sanirali po Deltinem modelu?" sem povprašal.

"To pa ne! Sam sem si namreč izmislil še boljši model, od Deltinega modela sem povzel samo najbolj bistvene elemente," je pojasnil direktor.

"Kako se bomo torej čez noč prelevili iz prezadolženega v uspešno podjetje?"

"Enostavno! Jaz bom ustanovil novo podjetje, na katero bomo prenesli vse premoženje, dolgove pa bomo pustili staremu podjetju, ki ga bomo pahnili v stečaj. Tako se bo naša tovarna čez noč iz propadajočega podjetja z velikimi izgubami spremenila v uspešno zasebno podjetje. Ali ni to genialno?"

"Kaj pa bo z našimi terjatvami iz naslova premalo izplačanih plač?"

"Za to, da bomo rešili tovarno, mora pač vsakdo nekaj žrtvovati. Samo pomislite, koliko skrbi bom imel jaz s svojim novim podjetjem! S takšnim premoženjem ni lahko gospodariti!"

"Kako pa bo pod vašim vodstvom novo podjetje poslovalo uspešno, če ste staro zavozili?" je vprašal Alojz, ki si največ upa, saj v tovarni že tako in tako zaseda najslabše plačano delovno mesto.

"Ne govori neumnosti, Alojz! Kdaj sem vas že opozarjal, da bo podjetje vzelo hudič, če boste zahtevali regres za malice, pa regres za letni dopust, pa plače po kolektivni pogodbi in ne vem kaj še vse. V novem privatnem podjetju bo drugače! Pa tudi po malici ne boste mogli več tako posedati v menzi, kot to počnete zdaj!" je ostro odvrnil direktor in odkorakal v svojo pisarno.

Ko je direktor odšel, je Alojz samo še vzdihnil: "Očitno bo našo tovarno zares vzel sam hudič!"

turistična
agencija

ATRIS

BORZA SINDIKALNEGA TURIZMA

**A. POČITNIŠKE ZMOGLJIVOSTI,
KI VAM JIH NUDIMO**

BOHINJSKO JEZERO: – dve alpski počitniški hišici za po 6 oseb – kuhinja, kmečka dnevna soba, 3 spalnice, kopalnica – 100 m od jezera – cena 9.680 SIT na dan, vikend (od petka do nedelje) 18.500 SIT, upokojenci imajo 10-% popust.

POKLJUKA: – počitniški dom MK, dve in štiriposteljni apartmaji, cena 7.600,00 oz 9.000,00. SIT dnevno, turistična taksa ni vključena.

– brunarica MK, dva povezana apartmaja za skupno 8 oseb. Cena za najem celotne brunarice je 18500,00 SIT dnevno, turistična taksa ni vključena.

PLANICA: – počitniški dom – sobe, etažni TWC, polpenzion 3.600,00 SIT dnevno.

ROGLA: – apartmajska hiša, apartmaji za 4 do 6 oseb, manjši za 2 do 4 osebe, cena od 8 250,00 do 11. 600,00 SIT, odvisno od sezone in velikosti. apartmaja. Domača ponudba Pohorja pa je le dopolnitev prijetnim večerom.

KOSTEL OB KOLPI: – počitniška hiša za 6 oseb, termini vse leto, cena najema je 6.300,00 SIT.

KRANJSKA GORA: počitniški dom – tri-, štiriposteljne sobe, TWC, polpenzion 4. 000,00 SIT dnevno, otroci do 7 let 30 % popust;

– Porentov dom, polpenzion 4 100,00 SIT, otroci do 7 let imajo 50 % popusta;

– garsonjera za 4 osebe – cena 3.800,00 SIT dnevno.

ČATEŽ: – hišice za 5 oseb, bogata oprema, cena od 7. 800,00 SIT dnevno;

– kontejner s prizidano sobo, za 4 osebe – 3.900,00 SIT dnevno. kopalniške karte niso vključene.

PTUJSKETOPLICE: – apartma za 2-5 oseb. Cena od 9.200,00 do 10 500,00 SIT. Končno čiščenje 3 500,00 SIT.

POREČ – hotel Neptun: – polpenzion 6.200,00 SIT na osebo dnevno .

PIRAN: – dvo- in štiriposteljni apartmaji, cena 6.800,0 oziroma 8 300,00 SIT dnevno.

NOVIGRAD: – trisobno stanovanje, 5800,00 SIT dnevno.

BARBARIGA: – enosobno stanovanje za 4 osebe, 4. 300,00 SIT dnevno.

ROGLA: apartma za 4 osebe, najem od 15. maja do 18. decembra 500.000,00 SIT. Ponudba velja za tekoči mesec!

B. SINDIKALNI IZLETI

Sindikalne organizacije ali kar tako oblikovane skupine vabimo, naj nam posredujejo svoje želje za družabni ali strokovni izlet ali potovanje po domačih krajih ali v tujino. Možnost plačila v 3 obrokih.

Sindikalni izlet v POSOČJE: – Most na Soči, kosilo na rečni ladji, Kobarid - muzej 1. svetovne vojne na povratku ogled Vipavske kleti, pokušina vin in zabavni večer.

POLJANSKA DOLINA: – obisk in ogled Škofje Loke, ogled dvorca Ivana Tavčarja in kulturnega programa, ogled vasi Volče in razstave starih fotoaparatorov, v Suši priprava večerje ob vašem sodelovanju "spretnih" gostov, cena 3.200 SIT – brez prevoza.

STALNO BORZNO SPOROČILO

ATRIS – BORZA SINDIKALNEGA TURIZMA, Ljubljana, Dalmatinova 4, sprejema ponudbe prostih počitniških možnosti, posreduje proste zmožljivosti, organizira zamenjavo, nakup ali prodajo počitniških objektov, stanovanj, bungalovov, prikolic in drugih možnosti. Pišite nam ali telefonirajte na 061/131-00-33, int. 384, 385, 061/326-982 ali 322-975; naš telefaks je 061/326-982 ali 317-298, žiro račun 50101-601-92077 – Atris. Poslovni čas za stranke vsak delovnik od 9. do 16 ure.

IDRIJA: – enodnevni izlet v Antonijev rov rudnika živega srebra, Kobarid muzej 1. svetovne vojne, prelaz Vršič, Kranjska Gora – pojedina in zabava.

VIPAVSKA DOLINA: – enodnevni izlet: Kostanjevica, Štanjel, Križ, Lipica, kosilo, Vipava – ogled Vipavske kleti, degustacija in večerja z zabavo.

BELA KRAJINA: – ogled Metlike – pokrajinski muzej, muzej gasilstva na Slovenskem in vinska klet, obisk več domačij s prikazom domače obrti, popoldne obisk kmečkega turizma – pojedina in zabava.

SLOVENSKO MORJE: – z obale, na in pod morjem – Strunjan, pomorski muzej v Piranu, ogled morskega življenja skozi stekleno dno posebne ladjice, picknic v Strunjanu – pojedina in zabavni orkester.

DUNAJ-BUDIMPEŠTA: – 4 dni, vožnja od Dunaja do Budimpešte po Donavi, ogledi mest in zabavni program ob večerih. Osnovna cena 48.500,00 SIT – prevozi, 3x nočitev z zajtrkom, hidrogliser. Za ogled se dogovorimo.

GRAD HERBERSTEIN V AVSTRIJI: v bližini Gradza – enodnevni sindikalni izlet (živalski vrt z 600 živalmi, botanični vrt in bogata kulinarčna ponudba). V spomladanskem času čudovit enodnevni izlet na Avstrijsko Štajersko, cena od 10 200,00 do 14.500,00 SIT za osebo.

EGIPT: križarjenje po Nilu, za skupine, 8 dni; odhodi 05.06. in 26.06. Cena 165.000,00 / 20 oseb.

**G. ZAMENJAVA ALI PRODAJA
POČITNIŠKE ZMOGLJIVOSTI**

Enosobno stanovanje za 5 oseb na otoku Pagu zamenjamo za ustrezno enoto v slovenskih zdraviliščih. Možna je tudi medsebojna zamenjava posameznih terminov.

Kupimo počitniško prikolico Adria 310 do 380, ponudbe pošljite na Atris.

V Stari Fužini ali Fiesi, Strunjanu ali Luciji kupimo počitniško garsonjero.

PRODAMO: počitniški kontejner v Čatežu. Pokličite ATRIS.

CENEVELJAJO PREVILOMA ZATEKOČI MESEC.

H. POČITNICE IN DOPUSTI 1998
NOVIGRAD - KASTANJA, bungalovi za 4 osebe z mini kuhinjo, dvema spalnica in TWC; hišice za 4 osebe, 7 ali 10 dni, cene - predsezona /do 20. 06./ 6.300,00 SIT, sezona 9.200,00 SIT.

PORTOROŽ – SEČA: sobe ali apartmaji za 2 do 4 osebe, polpenzion 4.600,00 SIT.

SAVUDRIJA – RAVNA DOLINA: počitniška hiša, opremljena za 7 oseb (kuhinja, kopalnica, 3 spalnice, ograjen vrt in parking), cena

FIESA: sobe s kopalnico za 3 ali 4 osebe, polpenzion, odrasli 5500 SIT, otroci do 10 let imajo 30-% popust.

**C. REZERVACIJE AVIONSKIH ALI
LADIJSKIH VOZOVNIC****D. POSEBNA POSLOVNA
POTOVANJA**

Organiziramo ob pripravi vašega osebnega programa.

E. SEJMI

FRANKFURT: – IFFA, sejem mesnoprredelovalne industrije, 6. do 11. junij, tridnevni ogled, cena 104.800,00 SIT.

DÜSSELDORF: – METAL, sejem predelave kovin, 16. do 20. junija, cena 124.900,00 SIT.

F. RAZPISANA POTOVANJA

ABU DHABI, Dubai: – posebno kvalitetno potovanje 7 dni v mesecu maju. VRHUNSKI HOTELI.

v maju 5500SIT na dan, od 26. junija do 30. julija 9500 SIT na dan. Idealno za večjo družino ali dve manjši.

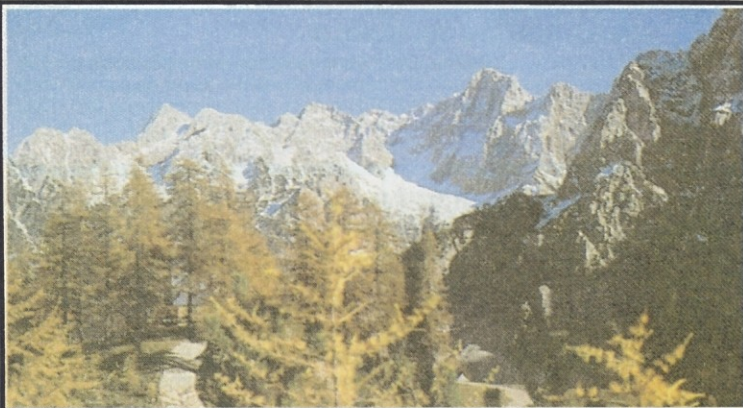
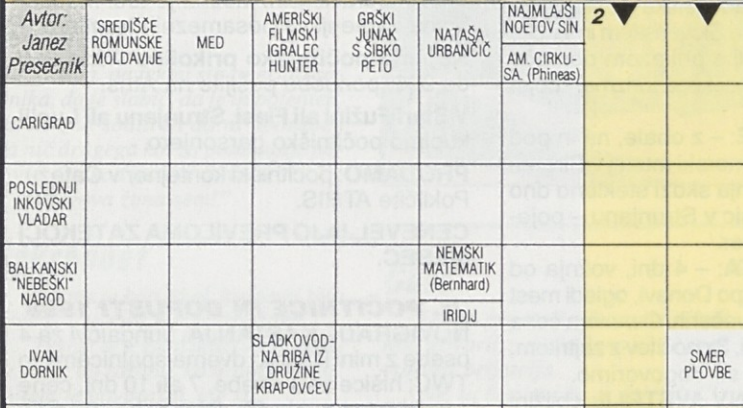

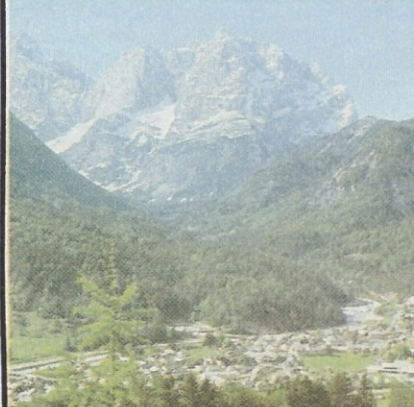
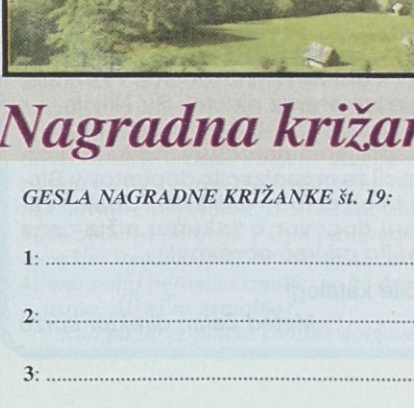
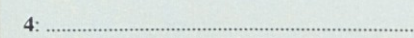
ANKARAN: bungalovi za 3 ali 4 osebe, nočitev 1910 SIT, polni penzion 4100 SIT na osebo.

POREČ – hotel NEPTUN: do 18. julija – akcija 7 = 6, 14 = 12 dni, otroci do 7 let gratis, brezplačen prevoz na otok Sv. Nikola.

Atris sprejema naročila sindikalnih organizacij za organizacijo dopustov v Sloveniji in ob celotni jadranski obali. Pravočasni dogovor o zakupu: nižja cena in plačilo na več obrokov!

Naročite katalog!

Metod Zalar, direktor borze

PROVA						Nova Delavska enotnost		MOŠKI V LETIH	OKRAŠENA PRIPRAVA S POSVEČENO HOSTIJO	ESTONCI	JOHN OSBORNE	NEKDANJI TURSKI OBLASTNIK	ITALJANSKI SLIKAR (Giorgio)	NEBESA, RAJ, PARADIZ	TEŽKA MODRIKA-STO BELA KOVINA	
						ČLOVEK, KI SE RAD SMEJI										
						FILMSKA BURKA REŽISERJA JOŽETA BEVCA					ZACET BOLGARSKE DIN.					
						STAR SLOVAN VLADO FIRM					GLAS PRI PADCU					
						1							4. RIMSKI KRALJ			
													SORTA MUSKAT. VINA			
Avtor: <i>Janez Presečnik</i>	SREDIŠČE ROMUNSKJE MOLDAVIJE	MED	AMERIŠKI FILMSKI IGRALEC HUNTER	GRŠKI JUNAK S ŠIBKO PETO	NATAŠA URBANČIČ	NAJMLAJŠI NOETOV SIN AM. CIRKUSA. (Phineas)	2				UMIRANJE, POMOR (st.) GORA NAD KOBARIDOM				NEKDANJA SL. ALPSKA SMUČARKA TOME	SEVERNO-AMERIŠKI INDIJANEC
CARIGRAD									POGINULA ŽIVAL ADRIANA MARAŽ							
POSLEDNJI INKOVSKI VLADAR									SL. REZISER (Tine) RAZISKAVA JAV. MNEN.					NADA UPANJE PISATELJ TAVČAR		
BALKANSKI "NEBEŠKI" NAROD					NEMŠKI MATEMATIK (Bernhard) IRIDIJ								VDOLBINA V STENI GOJENJE ZELJA			
IVAN DORNIK			SLADKOVOD-NA RIBA IZ DRUŽINE KRAPOVČEV					SMER PLOVBE	NICOLAS CAGE ZAVETJE, ZATOČIŠČE		ZEHAVEC AMERIŠKI KNJIŽEVNIK (Edgar Allan)					
						3									POŠUŠEN MLEČNI SOK IZ MAKOVH GLAVIC	IGRALEC FERRER
						MESTO, REKA IN REZERVAT NA SV. JAR (Zululand)					PIJACA ST. SLOVANOV OBSEŽNI GORSKI HRBET			NAJVEČJI PTIC NAJVEČJA KACA		
						POKRAJINA V ETIOPIJI									ITALJANSKI VELETOK VRŠAC V HIMALAJI	
						Čvek v križankah	ZLATNIK, CEKIN				PISATELJICA NIN GITICA JAKOPIN					
						NAGRADNA KRIŽANKA	KILOGRAM	MESEC JUNIJ	NASTOPANJE V FILMU HRIBOVJE V BELGIJI							
						4									SLADKOVOD-NE RIBE IZ DRUŽINE OSTRIZEV	TABOR, TABORIŠČE
											VISOK, VITEK LISTAVEC					
						ŽEBRE DEMETRIJ			PODZEMNI ŽUJKOJED	DRUGA OTAVA DIAPOZITIV						
						FILMSKA KRIMINALKA REŽISERJA BOŠTJANA VRHOVCA										
						NAPIS NA KRISTUSOVEM KRIŽU								IGRALKA BAXTER		
						SPLET DOLGIH LAS								PRVI RIMSKI ZALOŽNIK	NAPEV, ARIJA	

NAGRADNA KRIŽANKA št. 19

GESLA NAGRADNE KRIŽANKE št. 19:

1:

2:

3:

4:

Gesla iz današnje nagradne križanke napišite na označena polja, izrežite in pošljite nalepljeno na dopisnici na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije – Svet, Dalmatinova 4, Ljubljana. Tudi tokrat je nagrada 5000 tolarjev, zato ne pozabite napisati svoj točen naslov in davčno številko. Upoštevali bomo pravilne rešitve, ki bodo prispele do ponedeljka, 1. junija letos.

Pravilna rešitev gesel iz 17. številke Nove Delavske enotnosti:

1. KLEPETAVE, 2. TROJČICE, 3. UTRUJEN, 4. LEOPARD.

Nagrado 5000 tolarjev prejme **Mišo Dimec**, Trg revolucije 16, 1420 Trbovlje. Nagrado bomo poslali po pošti.

SALOMONOV
UGANKAR

**IZHAJA VSAK PETEK!
BOGATE NAGRADE!**